

16. roč. – 2/2006

Sukvaldský

V dnešním čísle přinášíme pozvánky na tradiční akce, pochod Po zarostlém chodníčku a také na VII. ročník Běhu Terryho Foxe. V rubrice Víte, že... v kalendáriu připomínáme dvě události — první před osmdesáti lety, tu druhou před padesáti lety. Pokračování seriálu o původu křestních jmen

občasník

Obsah

ÚVODEM

SPRÁVA OBCE

Investiční činnost a údržba obecního majetku	3
Březnová pouť v duchu partnerství	4
Zeptali jsme se, zjistili jsme	5
Volby 2006	5

Z NAŠICH ŠKOL

Výuka českého jazyka	6
Kvalita 2006	6
Den Země a naše škola	7
Beseda žáků 8. a 9. ročníku se starostou obce	8
Návštěva pana Dudka	10
Počítačové kurzy NPPG na hukvaldské škole	10
Nové knihy v obecní knihovně	10
Noc s Andersenem	10
VII. ročník Běhu Terryho Foxe – Hukvaldy 2006	11

Z FARNOSTI

Program rychaltické farnosti v červnu 2006	11
Májové pobožnosti	12

KULTURA

Janáček jako sokol	12
Můj sen	14
Vyznání Hukvaldům	15
Výstava Moje město	15
Postní koncert	16
Plánované akce na hukvaldském hradě	16

SPORT

Turisté v zimě	17
Po zarostlém chodníčku	18

VÍTE, ŽE...

Kalendárium	20
Křestní jména v březnu a v dubnu	20
1. máj — dvojí svátek?	23
Volby	25
Co nového v ostravské ZOO	25

NAŠE RADY

Radý nemocným a jejich blízkým	26
--------------------------------	----

NEPŘEHLÉDNĚTE

INZERCE

Úvodem

Jako i v minulých vydáních Hukvaldského občasníku začínáme zprávami z obce. Také škola přináší hodně nejrůznějších informací. V rubrice Z farnosti nabízíme seznámení se s plánovanými akcemi v červnu a povídání o májových pobožnostech. Pro nedostatek místa jsme nezařadili příspěvek o vzniku domů v Rychalticích.

Naši redakci vždy velmi potěší, když nám pošle své vyprávění člověk, který je svým uměním spojen s našimi Hukvaldy, s hudbou, s Janáčkem. V tomto čísle je to vyznání pana Lubomíra Procházky, operního pěvce a malíře, který představil nedávno svou tvorbu v naší galerii. My jsme ho při této příležitosti požádali o několik slov. Ochotně vyhověl a my rádi jeho dopis uvádíme. Další výstava, kterou lze shlédnout v naší galerii v rodné Janáčkově škole, měla velmi pěknou vernisáž. I o ní se dočtete v rubrice Kultura, stejně jako o programu letošní sezóny na hukvaldském hradu. Zajímavý jistě bude i článek o Leoši Janáčkově jako sokolovi.

V dnešním čísle přinášíme i pozvánky na tradiční akce, a to na jubilejní turistický pochod Po zarostlém chodníčku a také na VII. ročník Běhu Terryho Foxe. Také hukvaldští turisté zhodnotili své zimní aktivity.

V rubrice Víte, že... v kalendáriu připomínáme dvě události v naší obci — první před osmdesáti lety, tu druhou před padesáti lety. Možná vás bude zajímat pokračování seriálu o původu křesťných jmen v březnovém a dubnovém kalendáři a také historie volebních systémů — téma jistě aktuální před červnovými parlamentními volbami. Nadcházející 1. máj byl též důvodem k malému zamýšlení.

Do rubriky Naše rady jsme zařadili příspěvek našeho mladého občana, studenta 2. ročníku oboru Všeobecná sestra na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, týkající se informací o srdečních chorobách pro nejširší laickou veřejnost.

Redakce

Správa obce

Investiční činnost a údržba obecního majetku

Zima nám skončila a konečně byly vytvořeny podmínky pro pokračování výstavby chodníku pro pěší v Dolním Sklenově. Dodavatel stavebních prací, firma Lesostavby Frydek–Místek, zahájila práce počátkem dubna 2006. V průběhu výstavby došlo ke změně harmonogramu prací z důvodu plánované opravy spojovací komunikace v úseku Rychaltice (restaurace U Richarda) — Hukvaldy (rozces-

tí na Kozlovice). Součástí opravy komunikace je frézování silničního tělesa, jeho podélná a příčná úprava sklonu vozovky a nakonec pokládka asfaltového koberce výšky 6 cm. Oprava komunikace bude provedena v měsíci květnu 2006.

V původním harmonogramu prací se počítalo s postupnou výstavbou chodníkového tělesa i s položením zámkové dlažby od Sklenovského mostu směrem na Hukvaldy. Oprava komunikace si vyžádala položení silničních obrubníků po celé délce projektované trasy a potom následné dláždění. Součástí výstavby chodníku jsou překopy vozovky pro kanalizaci a úpravy kanalizačních vpustí, úprava opěrných zdí pod oplocením, snižené úpravy vchodů a vjezdů k rodinným domkům, montáž chrániček potrubí

plynu, apod. Současně pokračuje realizace výstavby autobusových zálivů v Rychalticích (U Dvorského mostu) a v Dolním Sklenově (u ZŠ L. Janáčka). Termín dokončení výstavby je 30. 6. 2006.

Vodovod Podlesí — Podhoří byl v prosinci 2005 zkolaudován a smluvně předán SmVak Ostrava. Od 10. 4. 2006 si mohou zájemci žádat o připojení na nový vodovodní řád. Podmínkou připojení je vyrovnání závazku s obcí Hukvaldy.

Ve fázi zpracování projektové dokumentace se v současné době nachází projekt „ZŠ v Hukvaldech — rekonstrukce školní kuchyně“. Souběžně jsou zpracovávány podklady pro zadávací řízení formou otevřeného řízení v souladu se zákonem č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách. V průběhu května 2006 proběhne vyhlášení výběrového řízení a v červnu 2006 bude vybrán dodavatel stavebních prací. Realizace rekonstrukce školní kuchyně je rozdělena na dvě etapy:

— Realizace I. etapy projektu — červen, červenec, srpen 2006 (stavební úpravy objektu varny a sociálního zařízení zaměstnanců).

— Realizace II. etapy projektu — červen, červenec, srpen 2007 (stavební úpravy příručního skladu potravin a technologické vybavení kuchyně).

Také je zpracovávána projektová dokumentace na výstavbu místní komunikace Laník — Strakoš a vypracování projektové dokumentace přístupových chodníků k lávkám pro pěší, chodníku za školou MLÁDEŽI v Rychalticích. Jejich výstavba se uskuteční v rámci dotačního programu „Program obnovy venkova“.

Nynější počasí nám umožnilo překročit k ošetření a uhrnutí obecní skládky TDO. V současné době je upravována spodní část skládky a následně převrstvena překrývací zeminou. Podle platného provozního řádu skládky schváleného Moravskoslezským krajem v lednu 2006 je povolen provoz skládky do konce roku 2008. Po tomto termínu musí být skládka uzavřena a následně provedena její rekultivace.

L. Foldyna, místostarosta

Březnová pouť v duchu partnerství

Třetí březnovou sobotu se v našem městě uskutečnila pouť k 613. výročí mučednické smrti svatého Jana Nepomuckého. Ačkoliv procesí od Arciděkanství do kostela sv. Jana Nepomuckého letošní stále zimní počasí nikterak nepřálo, následná slavnostní bohoslužba celebrovaná českobudějovickým otcem biskupem Msgre. Jiřím Paďourem byla opravdu hodnotným a milým duchovním zážitkem na mezinárodní úrovni díky přímé účasti zástupců církve z několika partnerských měst a vzácných domácích i zahraničních hostů. Při bohoslužbě bylo postupně promlouváno k lidem nejen česky, ale také polsky, litevsky, rusky, chorvatsky a německy.

Již tradičně je tato první pouť v roce spojena s návštěvou delegací z partnerských měst a obcí. V čele delegací se letos do Nepomuka dostavili téměř všichni nejvyšší představitelé: pan primátor Ján Hambacher — město Krupina (SK), pan starosta Wim Denie — město Swalmen (NL), pan starosta Ivan Škaričič — město Omiš (HR), pan starosta Jan Poloczek — město Wisla (PL), pan starosta Petr Sobotík — obec Hukvaldy (CZ) a pan místostarosta Sigutis Obelevičius — město Anykščiai (LT). V pátek odpoledne přivítal starosta města Nepomuk Pavel Jiran všechny vzácné hosty při oficiálním setkání na nepomucké radnici. Při vzájemných rozhovorech byly prodiskutovány otázky a výměny informací a zkušeností v oblasti komunální sféry, které jsou společným tématem s různými specifiky a odlišnostmi v jednotlivých evropských zemích. Naše město se kromě jiného pochlubilo ostatním prezentací probíhajícího projektu rozvoje cestovního ruchu s využitím dotací Evropské unie. Další společná témata byla řešena při dalších neformálních rozhovorech během proběhlého víkendu.

Všichni zástupci se shodli na pokračování tzv. Středoevropských fotbalových her, kterých se pravidelně účastní mužstva většiny partnerských měst. Letos se tento fotbalový turnaj uskuteční ve dnech 30. 6. až 2. 7. Křimicích. S dobrým ohlasem se například setkala zajímavá myšlenka vzešlá z Nepomuckého fotoklubu, připravit tzv. putovní fotografickou výstavu mezi všemi partnerskými městy, jejímž smyslem bude navzájem přiblížit lidem obraz a běžný život v jednotlivých partnerských městech. Mezi městy Nepomuk a Swalmen má již v tomto roce dojít k vzájemným krátkodobým výměnným stáží, které by se měly stát přínosem pro komunální sféru obou partnerských měst.

Lze konstatovat, že partnerství našeho města s ostatními má svůj význam a smysl především ve vzájemné výměně zkušeností, přičemž velice důležitou a nezanedbatelnou věcí by mělo být také vzájemné poznávání a setkávání obyvatel samotných měst mezi sebou, přičemž při různých příležitostech je možno se spolu nejen poznat a pobavit, ještě lépe se sprátně a obohatit tak vzájemně svůj život.

J. D.

Tento příspěvek nám laskavě zaslal starosta Nepomuka pan Pavel Jiran.

Zeptali jsme se, zjistili jsme

Nějakou dobu se nic nedělo v hukvaldském zámku. Podle sdělení zástupce Ostravsko-opavského biskupství by jeho vnitřní úpravy měly začít ještě v letošním roce. V zámečku by měly vzniknout ubytovací prostory pro 50 osob, restaurace, vinárna, konferenční sál a veškerá zařízení nutná k budoucímu provozu. Po dokončení prací bude zámek moci být užíván širokou veřejností.

V hotelu na Hukvaldech rovněž započaly stavební práce. Pracuje se na statické stavbě, která byla několikaletou devastací objektu narušena. Dosavadní práce jsou financovány ze zdrojů majitele objektu. Celková oprava si vyžádá mnoho finančních prostředků, které se vlastník dále pokouší získat. I z tohoto důvodu není možno říci, kdy stav hotelu bude takový, aby mohl být zahájen jeho provoz.

Také nás zajímalo, kolik se nám od počátku roku narodilo miminek. Víte, že jenom jedno? Je to Tereza Michnová z Rychaltic, která se narodila v lednu. Od té doby, do konce března (k tomuto datu je sestava) žádný přírůstek.

Volby 2006

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky byly vyhlášeny **na 2. a 3. června 2006**

Voliči naší obce budou volit jako obvykle ve dvou volebních okrscích.

Okrsek číslo 1 je určen pro voliče místní části Hukvaldy, Horní Sklenov a trvale obydlené chaty; budou volit ve volební místnosti v budově obecního úřadu. Zapisovatelkou okrskové volební komise byla určena paní Marta Sobotíková.

Okrsek číslo 2 je určen voličům místní části Rychaltice a Dolní Sklenov a volební místnost bude v hasičské zbrojnici v Rychalticích. Zapisovatelkou okrskové volební komise byla určena paní Eliška Škorvánková.

Volební místnosti budou otevřeny:
v pátek 2. 6. od 12.00 hod. do 22.00 hod.
v sobotu 3. 6. od 8.00 hod. do 14.00 hod.

Každý volič je povinen se prokázat průkazem totožnosti — občanským průkazem nebo cestovním dokladem (pasem). Voličům, kteří v obci nemají trvalý pobyt a tudíž nejsou zapsáni ve voličských seznamech, bude účast na volbách umožněna na základě předloženého voličské-

ho průkazu. Totéž platí i v případě, že ti naši občané, kteří vědí předem, že se v naší obci nebudou moci voleb zúčastnit a volit chtějí, si opatří voličské průkazy. Do 30. 5. musí každá domácnost obdržet potřebný počet hlasovacích lístků.

Marta Sobotíková

Z našich škol

Výuka českého jazyka

Odpověď na časté dotazy „Jak je to s výukou jazyka od 3. ročníku a dalšího cizího jazyka na 2. stupni“.

Vyhlášení rozvojového programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy — Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 5 vyučovacích hodin od školního roku 2006/2007.

S platností od 1. září 2006 se v učebních plánech vzdělávacích programů pro základní vzdělávání v základních školách zvyšuje celkový týdenní počet vyučovacích hodin v 1.—5. ročníku o 3 vyučovací hodiny, v 6. ročníku o 1 vyučovací hodinu a v 7.—9. ročníku o 1 vyučovací hodinu.

- Navýšené 3 vyučovací hodiny celkového týdenního počtu vyučovacích hodin v 1.—5. ročníku se zařazují jako povinná výuka prvního cizího jazyka. To znamená, že ve 3., 4., 5. ročníku přibude po

jedné vyučovací hodině tak, aby ve 3. ročníku mohly být ubrány 2 hodiny českého jazyka a zařazeny 3 hodiny cizího jazyka. Tyto „ubrané“ dvě hodiny českého jazyka budou přidány po jedné hodině ve 4. a 5. ročníku. V Základní škole Leoše Janáčka Hukvaldy budeme vyučovat jazyk anglický.

- Navýšená 1 hodina v 6. ročníku se do učebních plánů zařazuje jako disponibilní časová dotace. O tom, co se v této hodině bude vyučovat rozhodne ředitel školy po projednání v pedagogické radě s využitím čtyř možností daných Ministerstvem školství.
- Navýšená 1 hodina v 7.—9. ročníku se do učebních plánů zařazuje také jako disponibilní časová dotace, ale účelově určená pro výuku dalšího cizího jazyka. Na naší škole se bude jednat o výuku jazyka německého.

Mgr. Alena Léвовá, ředitelka školy

Kvalita 2006

Testování žáků 9. ročníku z obecných studijních předpokladů, matematiky a českého jazyka, financováno Moravskoslezským krajem.

Testy psali žáci 9. ročníku 5. 12. 2005.

Výsledky byly škole zaslány v podobě grafů, které jsou k dispozici v ředitelně školy. Porovnání nebylo, jako v minulých letech, se všemi školami Moravskoslezského kraje, ale pouze 21 škol patřících pod obec III – Frýdek–Místek.

Matematika

Škola s nejmenší průměrnou čistou úspěšností.	Škola s největší průměrnou čistou úspěšností.	Základní škola a Mateřská škola Leoše Janáčka Hukvaldy
22 %	52 %	40,3 %

Lepší průměr v matematice než naše škola mělo 9 škol.

Český jazyk

Škola s nejmenší průměrnou čistou úspěšností.	Škola s největší průměrnou čistou úspěšností.	Základní škola a Mateřská škola Leoše Janáčka Hukvaldy
23 %	38 %	35,6 %

Lepší průměr v českém jazyce než naše škola měly 2 školy.

Obecné studijní předpoklady

Škola s nejmenší průměrnou čistou úspěšností.	Škola s největší průměrnou čistou úspěšností.	Základní škola a Mateřská škola Leoše Janáčka Hukvaldy
28 %	50 %	42,5 %

Lepší průměr v obecných studijních předpokladech než naše škola měly 3 školy.

Školy nejsou na základě těchto testů zařazovány do žebříčků, protože výsledky ovlivňuje mnoho faktorů, o kterých jsem již čtenáře Občasníku informovala. Ale pro každou školu je to zpětná vazba její práce. Není možno, abychom se zavděčili a vyhověli všem, ale výsledky hovoří za nás.

Mgr. Alena Lévová, ředitelka školy

Den Země a naše škola

V ČR je od r. 1990 slaven 22. duben jako Den Země. Největší význam tohoto dne spočívá v tom, že umožňuje i té nejmenší organizaci a jednotlivcům přidat svůj malý příspěvek k péči o životní prostředí. I na naší škole probíhá několik akcí, do kterých se zapojují děti i učitelé. Probíhá sběr starého papíru, od září třídíme plasty — zvláště PET láhve, které od nás vykupuje firma k recyklaci. V pátek 21. dubna chystáme velký jarní úklid v okolí školy a děti 1. stupně si vyrazí na poznávací procházku naší obcí a projdou se naučnou stezkou Hradní vrch. Dalším příspěvkem bude vyhodnocení projektu Energie, kterým se zabývali v měsíci břez-

nu žáci 9. třídy a hledali možnosti šetření energiemi.

Den Země má každému připomenout jeho odpovědnost za stav a budoucnost životního prostředí na planetě Zemi.

PS: Naše děti chtějí přidat svůj malý příspěvek i jiným potřebným a věnují částku 500 Kč z výtěžku sběru na akci Pomozte dětem.

Ludmila Štefková, uč.

Beseda žáků 8. a 9. ročníku se starostou obce

Ve školním roce 2005/2006 žáci 9. ročníku probírají v hodinách zeměpisu region severní Moravy a českého Slezska. Součástí tohoto tématického celku jsou kapitoly, které se přímo nebo nepřímo týkají naší obce: Na hradě a v podhradí.

Obec, starosta, peníze.

Studie rozvoje regionu.

Zeměpis a občanskou výchovu v uvedených ročních vyučuje Mgr. Martin Křenek. Učivo tohoto tématického celku žáky zaujalo. Hlavně chtěli získat informace o dění v obci, o plánech do budoucna atp. Připravili si řadu otázek, na které jim pan starosta Petr Sobotík v besedě 7. dubna odpovídal.

Bude tady v budoucnu koupaliště nebo bazén?

Pro brzkou dobu není pro nedostatek financí jeho vybudování v plánu. Zatím je možnost využívat koupaliště a aquaparky v okolí.

Bude se v areálu školy rozšiřovat hřiště?

V současné době bude stávající hřiště u školy pravidelně udržováno a provedeny jenom drobné úpravy.

Jak bude pokračovat budování chodníku v Dolním Sklenově?

Na stavbě chodníku se začalo pracovat. Dokončení stavby je plánováno na konec června. V Rychalticích u Dvorského mostu bude vybudován autobusový záliv včetně čekárny. Postavení čekárny je plánováno také na zastávce u základní školy.

Proč třídíme odpad, když je stejně vyvážen na obecní skládku?

Většina občanů odpad pečlivě třídí a díky jim za to. Pytle s plasty jsou skutečně odváženy Kuka vozem, ale ne na

obecní skládku. Tento druh odpadu je použit k dalšímu zpracování.

Bude se v obci stavět nějaké nové sportoviště?

O výstavbě nového sportoviště se neuvažuje. Stávající fotbalové hřiště je majetkem TJ Sokol Hukvaldy. Vzhledem k finančním možnostem této organizace k modernizaci areálu zatím nedojde. I tak slouží areál nejen členům Sokola a fotbalistům, ale také žákům školy a dle potřeby i dalším organizacím. V budoucnu se s rekonstrukcí počítá. Bude záležet, zda TJ Sokol získá grant na přestavbu. Zastupitelstvo obce bude nápomocno.

Bude realizována výstavba čtyřproudové dálnice v Rychalticích?

S její výstavbou by mělo být započato v příštím roce, a to ve směru Kralovice — Frýdek—Místek.

Hřiště za bývalým kulturním domem v Rychalticích?

Toto hřiště bude udržováno a dbáno o jeho funkčnost. Pokud budou mít uživatelé hřiště zájem o doplnění jednoduchého tělovýchovného zařízení, ať se obrátí na radu obce.

Oprava komunikací v obci?

Po extrémně dlouhé zimě jsou poškozeny hlavní cesty v celé obci. V letošním roce bude hlavní tah ve směru Rychaltice — Hukvaldy rekonstruován. Bude provedena penetrace a položen nový koberec.

Proto se urychleně pracuje na stavbě chodníku, aby mohla být rekonstrukce silnice zahájena co nejdříve. Výmoly způsobené dlouhou zimou budou budou zčásti ještě před položením koberce opraveny. Projekčně se chystá úprava místních komunikací. Týká se například místní komunikace „U Laníků“ v Rychalticích, ale i v jiných částech obce.

Proč se neopravuje most v Rychalticích u dvora?

Jeho rekonstrukce není zatím nutná. Bude provedena jen běžná údržba — nátěr zábradlí atp.

Proč není zaveden autobusový spoj o víkendů do Kopřivnice?

Provozovatel autobusové dopravy by byl ochoten jej zavést. Obec by se ale musela podílet na jeho financování. Využití spoje by bylo nedostačující, pro obec z tohoto důvodu nerentabilní, finančně náročné na rozpočet obce.

Zda zůstane hotel Hukvaldy hotelem?

Podle projektu z něj bude zase hotel. Rekonstrukce zatím zdárně probíhá. Věříme, že bude dokončena ke spokojenosti nás občanů i návštěvníků obce.

Mohu přijít na zasedání zastupitelstva se svým názorem?

Jednání zastupitelstva je vždy veřejné a může se ho zúčastnit kdokoliv s jakýmkoliv dotazem. V rámci diskuze bude tážajícímu dán prostor.

Platí občané obci daně nebo jinak finančně přispívají?

Občané platí za likvidaci odpadu, poplatky za psy, za užívání veřejného prostranství. Do obecní pokladny přicházejí peníze i z daní z nemovitostí, která je občané placena finančnímu úřadu ve Frýdku-Místku, ten je převádí na obec.

Bude se rozšiřovat kravín v Rychalticích?

Akciová společnost Beskyd Agro Palkovice má zájem o rozšíření objektu a změnu ustájení dobytka. Zatím je tento záměr ve stadiu schvalování.

Jak je propojena škola s obcí?

Zřizovatelem školy je obec. Pro rok 2006 bylo z obecního rozpočtu škole přiděleno 5. 710 000 Kč. V této částce je velkým dílem zahrnuto financování rekonstrukce školní kuchyně, další prostředky jsou na provoz školy.

Je možno užívat sál k natáčení a různým akcím mládeže, např. diskotéky? Dotaz žáků Lukáše Kazíka

Odpověděla paní ředitelka: Na základě zkušeností, kdy byl sál k podobným akcím propůjčen a došlo jeho účastníky k ničení zařízení, bude sál nadále sloužit především ke kulturním akcím školy, koncertům. Pokud budou žáci chtít cokoli natočit, bude po dohodě s vedením školy a za dozoru pan učitele Křenka akce povolena.

Jaké výukové programy lze ve škole využít? Dotaz Romana Bělunka

Odpovídala paní ředitelka: Jen takové, které jsou akreditovány ministerstvem školství pro výuku školy. Ministerstvo tyto programy dotuje. Na škole je jejich správným užíváním pověřen pan uč. Jarošek. Řídí se pokyny, které jsou uveřejňovány ve speciální brožurě k daným tématům.

V závěru besedy položil několik otázek žákům pan starosta. Mezi jiným například jestli žáci vědí, kolik máme u nás členů zastupitelstva obce. Vysvětlil dotaz žáků Čajánka na postup při volbách, způsob volby starosty, místostarosty a členů rady obce. Žáky také zajímala výše platu starosty. Pan starosta předal žákům tabulku, podle níž se určuje výše odměny nejen starosty, ale i místostarosty, členů rady atp.

Beseda proběhla v příjemném a klidném duchu a protáhla se téměř na jednu a půl vyučovací hodiny. V závěru projevil starosta ochotu odpovídat na dotazy kohokoliv, je ochoten každého vyslechnout každého, kdo projeví o dění v obci zájem.

Zpracovala Svatava Hrabovská

Návštěva pana Dudka

Všichni známe loutky ze dřeva, upevněné na provázcích. Příkladem je Hurvínek a Spejbl. Ale víme, jak se takové loutky vyrábí?

V úterý 14. března přišel do 7. třídy na pozvání paní učitelky Klečkové tatínek našeho spolužáka Honzy Dudka a ukázal nám, jak se takové loutky vyrábí. Také nám předvedl své výrobky a vyprávěl nám i o tom, jak dlouho asi trvá jejich výroba. Samozřejmě se vrátil i k historii výroby loutek a loutkářství vůbec. Přinesl dokonce i svoje nářadí a ukázal nám, jak loutka vypadá před opravou a jak po opravování. Ukázal nám, jak se má používat nářadí a také, jak se vyhnout úrazům. Dokonce vysvětloval i detaily výroby loutek. Všichni byli rádi, že se naučili něco o loutkách a jejich historii.

Michal Pospíšek, žák 7. roč.

Počítačové kurzy NPPG na hukvaldské škole

V listopadu a prosinci 2005 probíhaly na základní škole počítačové kurzy NPPG, tedy základní kurzy *Národního programu počítačové gramotnosti*. Účastník získal, po absolvování kurzů, osvědčení Ministerstva informatiky České republiky. Po sobě následovaly tři kurzy (1. základy práce s počítačem 2. textový editor 3. internet a e-mail) po třech hodinách. Jednotlivá školení probíhala v poledních hodinách a zúčastnilo se jich cca 30 občanů.

Mgr. Radoslav Jarošek

Nové knihy v obecní knihovně

Andersen: „*Nejsou krásnější pohádky než ty, které píše sám život*“.

Do obecní knihovny přibýly knihy českých autorů, vesměs nových — Mičánové, Folla, Kašparové, Krause atd. Také přibýlo několik nových českých detektivek z edice Víkend, tři ruské detektivní příběhy ze současnosti, dvě od polské spisovatelky Chmielewské a dvě historické knihy s kriminální zápletkou.

Dobrodružná literatura je zastoupena 3 thrillery. Několik historických románů jistě potěší milovníky historie, byť by byla zpracována v románové podobě. Ženy najdou několik romantických příběhů i psychologických románů. Životopisy tentokrát zastupuje publikace G. K. Žukova — Vzpomínky a úvahy. Humor je zastoupen dvěma díly Ostravaka. Z populárně naučné literatury si nově čtenáři vyberou *Pověsti slovenských hradů a zámků* a k dispozici je 50 brožurek z řady *Hrady, zámky a tvrze českých zemí*.

Pro děti byly zakoupeny Erbovní povídky Marie Kubátové a *Pohádky naší babičky* od Elišky Krásnohorské.

Nové knihy jsou v knihovně k dispozici od poloviny dubna.

Redakce

Noc s Andersenem

Poslední březnová noc se opět proměnila v pohádku. Dva dny před výročním narozením slavného spisovatele H. CH. Andersena se již potřetí sešli malí i větší spáci, aby společně prožili kouzelnou noc. Zatímco vloni jsme se věnovali Václavu Čtvrtkovi a s Rumcajsem hledali poklad na hradě, letošní studené počasí nás

zahnalo do tepla školní budovy. Děti byly po příchodu rozděleny do tří skupin — koníčky, veverky a kočky. Po krátkém úvodu se skupinky vydaly vždy do jedné z kouzelných místností, neboť motto letošní noci znělo: „Noc plná kouzel a čarování.“ V první místnosti povídaly o oblíbené knížce, která byla vstupenkou na Noc s Andersenem a také se podívaly do místní knihovny. Druhá místnost byla plná her a soutěží s tajným úkolem pro skupinu: naučit se písničku. Ve třetí místnosti se ukrývala čarodějná dílna, kde děti samy vyráběly magické vonné svíčky. Po splnění úkolů si ti nejšikovnější mohli sáhnout do kouzelného batůžku pro speciální odměnu. Když se blížila půlnoc,

vydali se malí hrdinové na stezku odvahy, ostatní sledovali pohádku. Bylo velmi těžké zahnat Anderseny do spacáků, protože pod tíhou nových zážitků se jim vůbec nechtělo spát a ještě dlouho štěbetali ve třídách. Celkem se letošní akce zúčastnilo 43 dětí a 8 dospělých. Tím jsme se úspěšně zařadili mezi 17 259 spáčů z ČR, Slovenska, Polska, Německa a Slovinska. Výtěžek 1000 Kč bude zaslán na konto Pomozte dětem. Děkuji všem dospělým, kteří pomáhali v dnešní počítačové době rozvíjet u dětí tolik důležitý a přesto opomíjený vztah ke knížce a ke čtení. V příštím roce zveme i ostatní — děti, rodiče i zástupce obce. Na shledanou.

Mgr. Lenka Nevludová

VII. ročník Běhu Terryho Foxe — Hukvaldy 2006

Základní škola a Mateřská škola Leoše Janáčka Hukvaldy
a Sdružení rodičů při škole pod záštitou Obce Hukvaldy pořádají
VII. ročník Běhu Terryho Foxe — Hukvaldy 2006

Hukvaldy 20. května 2006

Start: 15.00 hod. Restaurace Na koupališti

Registrace: 14.00—15.00 hodin Restaurace Na koupališti

Cíl: Restaurace Na koupališti

Trasa: Restaurace Na koupališti, chatoviště (doprovodný program — soutěže pro děti, autogramiáda olympijského vítěze v lyžování Jiřího Rašky, vystoupení amaterské hudební skupiny Oranjes.)

Srdečně zvou pořadatelé

Z farnosti

Program rychaltické farnosti v červnu 2006

3. 6. Smažení vaječiny na Svatého Ducha

11. 6. — 14:00 Svatohubertská mše svatá v oboře na Hukvaldech — akci pořádají myslivci

15. 6. Slavnost Božího Těla — pravděpodobně v zámecké zahradě na Hukvaldech

Májové pobožnosti

Májové pobožnosti, nejrozšířenější a nejoblíbenější mariánská oslava, se konají na počest Matky Boží v nejkrásnějším měsíci v roce. Již středověcí básníci zdobili Pannu Marii obrazy rozkvetlé jarní přírody a vili věnce květů z chvalozpěvů a modliteb k její cti a chvále. Ve 13. století složil kastilský král Alfons X. ke cti Panny Marie oslavnou píseň, která byla pokládána za počátek pozdějších májových pobožností a mariánských májových zpěvů. Za skutečného tvůrce těchto pobožností je ve starší du-

chovní literatuře považován sv. Filip Neri (1515—1590), apoštol mládeže v Římě a ctitel Panny Marie. První tištěná sbírka májových písní vyšla v Luzernu v roce 1641, o tři roky později vydal jezuita Nadaši sbírku modliteb a rozjímání Měsíc mariánský. V 18. století šířili májové pobožnosti zejména jezuité. Podporovali rovněž rozvoj mariánských družin a bratrstev. V Čechách se první májová pobožnost konala roku 1850. Mariánským družinám žehnal kardinál Karel Kašpar, kardinál Josef Beran i věhlasný kazatel řádu premonstrátů Metod Josef Zavoral. Dojímavě krásné jsou dodnes májové pobožnosti na Slovensku, například v Revúcké dolině, kde se každý májový večer venku scházejí ženy v pečlivě udržovaných kapličkách a zvučnými hlasy zpívají loretánské litanie.

(Převzato z internetových stránek)

Kultura

Janáček jako sokol

Sokolská idea měla v Leoši Janáčkovi (1854—1928) nadšeného vyznavače. Byl jedním z prvních členů Tělocvičné jednoty Sokol Brno I, do níž vstoupil jako dvacetiletý mladý muž a zůstal jím až do své smrti, tedy plných dvaapadesát let. Nejstarší rukopisný seznam členů a výroční zprávy Sokola Brno I uvádějí Janáčka mezi činnými členy od 26. února 1876, od roku 1883 je veden jako člen přispívající a na výborové schůzi 11. července 1918 byl jmenován zakládajícím členem. Účastnil-li se v mladších letech činně sokolských cvičení, nelze zatím bezpečně říci. Svůj oddaný poměr k sokolské práci projevil nejenom živým zájmem o místní podniky a návštěvou sokolských sletů v Praze, ale postavil také své umění do služeb sokolstva.

Někdy před 16. dubnem roku 1893 komponoval Hudbu ke kroužení s kuželi a věnoval ji Moravskoslezské obci sokol-

ské. Vyšla v klavírním znění nákladem Tělocvičné jednoty Sokol v Brně r. 1895... Hrála se několikrát ke kuželům, ale také k prostným a cvičením s tyčemi. Cvičilo se podle ní velmi dobře, jak ukazuje záznam Výroční zprávy brněnského Sokola o veřejném cvičení 16. dubna 1893: *Provedení sletových prostných bylo bezvadné, číslo toto patřilo mezi nejlepší. Hudbu komponoval k prostným osvědčený v oboru tom bratr ředitel Janáček, jemuž znovu sokolský dík.* Tehdy nejpravděpodobněji došlo k prvnímu provedení Janáčkovy sokolské hudby. A 3. května 1894 byla v Brně opět provedena s povědomou hudbou Janáčkovou a táž prostná cvičena potom s Janáčkovou hudbou 1895 Moravskou Slezskou obcí sokolskou na třetím všesokolském sletu v Praze. Leoš Janáček stává se tak vskutku prvním mistrem, jehož hudba zazněla na sokolských sletech. Teprve později, a velmi zřídka začínají se na našich sletech obje-

vovat jména také ostatních našich předních skladatelů. Janáčkova hudba byla tak populární, že byla upravena pro dechové orchestry různých obsazení, například brněnským učitelem Josefem Kozlíkem a dokonce proslulým kapelníkem kolínské hudby Františkem Kmochem. Kmochova úprava Janáčkovy hudby se nachází dodnes v archivu Sokola v Kolíně. Také byla upravena pro smyčcový orchestr a zaznívá dodnes pod názvem *Čtverylka* v brněnském rozhlase. Janáčkova sokolská hudba byla skládána k pěti oddílům (částem) sokolského cvičení. Každá část je uvedena krátkou dvoutaktovou fanfárou a má trojdílnou formu podle vzoru A-B-A. Druhý díl je ve všech oddílech rytmicky nápadně podobný a harmonicky nejrozmanitější. Celek (5 oddílů) tvoří svým téměř monotematickým zpracováním podobu jednotného ronda. Pevný a výrazný rytmus, přístupná a lidově zbarvená nápěvnost s jakousi ústřední myšlenkou činí z této příležitostné sokolské hudby vzácné dílko, které klademe do období Janáčkových národopisných zájmů o národní tance a písně na Moravě (1889—1895).

Mohutný umělecký a lidský zápas, jenž se začal Pastorkyní, zatlačil na dlouho všechny zájmy, jež nesouvisely přímo s úsilím o bytostné uzrání. Ochladly také styky s brněnskou Jednotou, jež se dotkla Janáčka na místě zvláště citlivém, když zdůrazňovala v pozváních ke svým podnikům jeho stařešinství. Vždyť ještě ve svých dvaasedmdesáti letech odmítal Janáček označení stařec velmi popuzeně a rozhodně. Tak najdeme v Janáčkově archivu při filozofické fakultě Masarykovy univerzity dokonce dopisy brněnské Jednoty s nepoužitými čestnými vstupenkami. Ale právě v době svých vrcholných vítězství hlásí se Janáček slavnostní formou k sokolské myšlence. Lidové noviny, k nimž měl tak přátelský poměr, přinesly k osmému všesokolskému sletu v Praze (1926) faksimile Sletových fanfár. Je to vlastně Maestoso z první části Janáčkovy Symfonietty, jež se hrála 26. června 1926

řízením Václava Talicha a za přítomnosti L. Janáčka v České filharmonii v Praze s označením *Sletová symfonietta*. Stala se potom, byť Janáček upustil od názvu Sletová, jednou z nejčastěji provozovaných orchestrálních skladeb mistrových pro svůj mužný vzlet, lidové zdraví, rytmickou sílu a zvukovou průbojnost, jimiž proniká téměř k podstatě sokolského hnutí. Vyslovuje hudebně asi totéž, co čteme v Janáčkově dopise, který napsal brněnskému Sokolu 18 dní před převratem (10. října 1918):

Díval jsem se na Sokola vždy jako na českou pěst, jíž máme stejně třeba jako českého srdce...

V Brně 19. února 1950.

Bohumír Štědroň

Tento článek zaslal redakci Hukvaldského občasníku pan Tomáš Haněl. K tomu nám některé údaje doplnila paní dr. Němcová z Nadace Leoše Janáčka Brno. Text B. Štědroňe byl uveřejněn jako předmluva ke Štědroňovu vydání *Hudby ke kroužení kuželi* v Hudební matici, Praha 1950. Potvrdila, že 1. část — Fanfáry ze známé Sinfonietty (tak dnes oficiálně píšeme název oné skladby), která mnohá léta z našeho místního rozhlasu provázela začátek turistického pochodu Po zarostlém chodníčku, je onou *Sletovou symfoniettou*, o které je v článku řeč. Leoš Janáček se stal čestným členem hukvaldského Sokola teprve ve dvacátých letech, až po zvolení nového sokolského starosty. Janáček pak věnoval hukvaldskému Sokolu jistou finanční částku. Přesné údaje by se daly najít v zápisech ze schůzí Sokola.

Letos je tomu právě 80 let, kdy poprvé zazněla Janáčkova nejslavnější orchestrální skladba Sinfonietta. Janáček ji komponoval nad obyčej rychle v průběhu března 1926 (2. 3.—29. 3.), měsíc před svým odjezdem do Anglie. Po návratu ji v polovině května ještě upravil do definitivní podoby, 26. června už měla Sinfonietta svoji pražskou premiéru.

Redakce

Městský úřad v Příboře
Společnost Sigmunda Freuda v Příboře
Sigmund FREUD ART
vyhlašují pod patronací MŠMT ČR

10. ročník mezinárodní výtvarné soutěže

Můj sen

Slavnostní vernisáž s předáváním cen a diplomů vítězům

**sobota 27. května 2006 — Náměstí Sigmunda Freuda Příbor
v rámci 3. ročníku Freudova folklórního festivalu**

Současně proběhne
slavnostní otevření rodného domu Sigmunda Freuda
v rámci oslav 150. výročí Freudova narození
Hlavní oslavy proběhnou pod záštitou presidenta republiky Václava Klause

kategorie	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
věk	3—6	7—9	10—12	13—15	16—18	19—26

Uzávěrka soutěže 6. května 2006

Cíl soutěže

propagace osobnosti a díla příborského rodáka Sigmunda Freuda

**Tři nejlepší práce v každé kategorii budou oceněny diplomem a věcnými cenami
Věříme, že práce na tématu „Můj sen“ Vás potěší a obohatí Váš vnitřní svět**

Upozorňujeme, že zasláné práce se nevracejí.

Organizátoři Vám předem děkují za poskytnutí práva použít Vaše práce k propagaci své činnosti a k případnému zařazení prací do aukce. Výtěžek poslouží k dalšímu rozvoji soutěže. Na oplátku Vám nabízejí propagaci jména autora a školy na svých materiálech a výstavách prací

**Hodně krásných snů Vám přeje autorka a koordinátorka projektu Mgr. Marie Šupová
e-mail: supova.marie@centrum.cz, www.sigmundfreud.cz**

Adresa: Společnost Sigmunda Freuda, Sládkova 11447, PSČ 742 58 Příbor, ČR

Na zadní stranu soutěžní práce uveďte prosím čitelně údaje:

Kategorie, věk, jméno a příjmení autora

Název a přesná adresa školy (PSČ, telefon, e-mail, popř. bydliště autora)

Jméno a příjmení vyučujícího (v případě, že práci zasílá škola)

Město Příbor

Město Kopřivnice

Obec Hukvaldy

Vyznání Hukvaldům

Když jsme besedovali s panem Lubomírem Procházkou, operním pěvcem a malířem, se zájmem jsme si vyslechli jeho vyprávění o výběru místa pro stavbu divadla v oborě. Slíbil, že nám o tom napíše. Slib splnil a my velmi rádi jeho překrásné vyznání Hukvaldům i Janáčkovci uvádíme:

„Milí přátelé, vážení občané městečka Hukvaldy,

dovolte mi krátké vyznání, proč jsem i já obdivovatelem vašeho krásného, malebného městečka. Inu především proto, že je tady romantická krajina se starobylým hradem, hora tak akorát, ani velká ani malá, ale hrdá a důstojná, takže za mlada, ve dvaceti, jsem ji bral útokem, šupem, nazpět šusem dolů. Ale kolem padesátky jsem se spíše šoural a nahoře lapal po dechu. Dnes, po osmdesátce, jsem vyklopen z auta u školy, dohrabu se k hradní bráně ve zdi obory a zvolna se posouvám k soše lišky a k amfiteátru. Vždyť právě z tohoto místa jsme spolu s šéfem ostravské opery a režisérem Hylasem akusticky vyzkoušeli možnost vybudovat přírodní divadelní scénu. Nápad to byl šéfa opery Rudolfa Vašaty a nás dva přizval; mne, abych chodil po místě vyhlédnuté doliny, kde mělo stát jeviště, a hlasitě zpíval. Sám chodil po cestě a režiséra poslal nahoru na hrad, aby tam poslouchal, jak se můj hlas nese a jak je slyšet. Vše dopadlo absolutně, takže jsme celou akci rozjeli. Za pomoci pana starosty, on informoval místní orgány, my pak v Praze ministerstva a ostatní státní orgány. Dílo se podařilo a dnes patří Janáčkovi Hukvaldy mezi významné celostátní festivaly. To vše mi pokaždé kmitne hlavou, i kolikrát jsem zde vystupoval jako pěvec ve Smetanových a Janáčkových operách. Jsem šťasten, že nyní ve svých 84 letech jsem měl možnost projevit se na Hukvaldech i svou druhou uměleckou činností — malováním. Směl jsem vystavovat

své obrazy přímo v galerii ve škole, tedy přímo v prostorách, kde Mistr Janáček prožil své zrození. Díky, díky!

Při vernisáži jsme si společně zazpívali. Obdivoval jsem vaše hlasy, váš elán, s jakým jste se do zpěvu zapojili. »Vždyť jsme přece Janáčkovci«, zněla vaše odpověď!

Vážení přátelé, dalo by se mnoho vyprávět. Zpíval jsem mnoho z Mistrových oper: Lacu i Števu v Pastorkyni, Kudrjáše i Tichona v Kátě, Věc Makropulos a hlavně pana Broučka ve Vyletech. Samozřejmě i Zápisník zmizelého a lidové písničky atd. atd. Bože, byly to časy mládí a radosti. Proto i v současnosti je mi váš kraj tak živý a mému srdci tak líbezný. Nechť láska k tomuto kraji, úcta k hudebnímu odkazu Mistra Leoše Janáčka přináší i Vaším dalším generacím radost a požehnání!

Srdečný pozdrav a díky vám všem.

Lubomír Procházka

Výstava Moje město

Další výstava v naší galerii představila mladou, ostravskou malířku Martu Kolářovou. Její tvorba je zaměřena na podchycení městské atmosféry v nejrůznějších jednotlivostech, které jsou součástí města. Na obrazech se neobjevují postavy, ty lze spíše vytušit za okny domů, za ploty...

Vernisáž výstavy se konala 17. března. Osobnost i tvorbu malířky představil pan ing. Petr Pivoda. Ona sama vyslovila potěšení z toho, že mohla na Hukvaldech vystavovat i z poměrně velké účasti. Hra studentky 2. ročníku Janáčkovy konzervatoře v Ostravě Bohunky Pělučové na pozoun s klavírním doprovodem paní Evy Kročové patřila také k velmi pěknému zážitku z této výstavy.

V chodbě byly umístěny obrazy studenta šestiletého Gymnázia ve Frýdku-Místku, Vojtěcha Moškoře, který současně navštěvuje Základní uměleckou školu, kde se věnuje kresbě, malbě a keramice.

Vedoucí informačního centra paní Čajánková poděkovala nejen Martě Kolářové a panu ing. Pivodovi, ale také firmě Šmíra Print, která je hlavním organizátorem výstav v naší galerii. Zároveň poděkovala všem sponzorům, kteří se podílejí na úrovni těchto výstav

Karla Klečková

Postní koncert

V neděli 9. dubna se milovníci duchovní hudby sešli v kostele sv. Maxmiliána na Hukvaldech na koncertu pěveckého sboru Ondráš z Nového Jičína, který uspořádala jako připomenutí postní doby rychaltická a hukvaldská farnost. V první části programu zazněly v premiéře písňové skladby současných autorů. V části druhé to byly čtyři spirituály, ve třetí pak tři části skladby Antonína Dvořáka Stabat Mater. Všechny sbory byly po právu odměněny potleskem, nechyběl také předávek sboru. Bylo to velmi pěkně strávené odpoledne na Květnou neděli.

Karla Klečková

Plánované akce na hukvaldském hradě

29. 4. Čarodějné reje na hradu Hukvaldy

— předmájové setkání čarodějů, čarodějnic a všech, kdo k nim patří na hradu Hukvaldy

— v kostýmech vstup zdarma

— v 17.00 výběr nejatraktivnějšího kostýmu

— 19.30 divadelní představení „Havrane z kamene“

13. 5.—14. 5. Rytíři a rytířské souboje („Otvírání hradu“)

3. 6. Děti a svět pohádek

— děti do 15 let vstup zdarma (MDD)

4. 6. Vážná hudba v hradní kapli

17. 6. Janáčkova lidová píseň (k poslechu hraje cimbálová muzika)

červenec — srpen — MHF Janáčkovy Hukvaldy

19. 8. Vystoupení skupiny HOP TROP

26. 8. Strašidelný večer aneb strašidla jsou zpět na hukvaldském hradu

9. 9.—10. 9. Hrad Hukvaldy v záři světél — večerní prohlídka hradu s umělým osvětlením,

16. 9. Večerní představení v hradní mottě s překvapením

23. 9.—24. 9. Víkend hukvaldských preclíků a koláčů

Změna programu vyhrazena

Hukvaldy 7. 4. 2006 Vypracoval Bernatský Pavel

Sport

Turisté v zimě

Novoroční výstup na Kubánkov

Již po jednadvacáté se hukvaldští turisté a příznivci vydali na Novoroční pochod s cílem popřát si na vrcholu Palkovických hůrek štěstí a zdraví do nového roku.

Letošní výstup byl pro ty, co nešli po upravené cestě z Palkovic, ze všech předešlých nejnáročnější. Přívaly sněhu učinily z jindy příjemné cesty po Silvestrovské noci cestu velice namáhavou. Místy jsme se v čerstvém sněhu bořili až do pasu.

Setkání na Kubánkově bylo opět srdečné a spontánní. Nechyběla hudba a vatra. Občerstvení v krmelci (horký čaj nebo

svažené víno) bylo letos účastníky obzvláště vítané.

Potřetí jsme zrealizovali sbírku SVĚTLUŠKA, která se stala součástí této akce. Děkujeme všem dárcům, kteří přispěli na pomoc nevidomým a multihandicapovaným a zrakově postiženým lidem. Vybraná částka 3239 Kč, byla odeslána na konto Nadačního fondu českého rozhlasu.

Sraz příznivců lyžařské turistiky na Palkovických hůrkách

Letošního setkání se zúčastnilo 14 lyžařů. Za příznivého počasí, v mírném oparu si jednotliví účastníci volili individuální výstupové trasy s cílem restaurace Barborka k předání zkušeností spojené s lyžařskou turistikou. Někteří turisté si přidali krásný 3 km vyhlídkový okruh kolem vrchu Kabátice s rozhlednou. Letošní setkání se uskutečnilo již 29. ledna pro mimořádně příznivé sněhové podmínky a sjízdnost všech terénů i lesních cest. Zvláště zážitkem pro účastníky byl 5 km sjezd z Kubánkova do naší obce.

Lyžařský zájezd JAVORNÍKY

Výbor KČT připravil 25. února 2006 lyžařský zájezd do SKI Areálu Makov s trasou pro běžkaře přes Velký Javorník do Velkých Karlovic.

Navrhované místo bylo pro lyžaře příliš těžké a autobus byl plně obsazen. Nejdříve jsme zavezli na trasu běžkaře, kteří vycházeli od hotelu Pančava přes Čemerku na Velký Javorník. Odtud si mohli zvolit několik sestupových variant do Velkých Karlovic. Hřebenová trasa vedla krásným pohořím s výhledy, jen škoda, že stopa byla ledová. Ti, kteří zvolili delší sestupovou cestu, si běžecký terén užili do sytosti.

Sjezdaři si zatím libovali na široké, i když taký ledové sjezdovce.

Výstupy na kopce kolem naší obce

Již posedmé putovali turisté první jarní sobotu 25. 3. 2006 na vrcholy obklopující naši obec. První ročníky jsme šli v opačném směru. Mnozí účastníci po projití třech Babích hor, Fojtových vrchů a Sklenovské hůrky byli fyzicky vyčerpáni a krásné scenérie Kazičova, kde máme v době pochodu volný přístup, nedokázali plně vychutnat.

Na letošní start přišlo 30 účastníků, kteří ve vysokém, ale po ránu zmrzlém sněhu vystoupili na hrad. Pak pokračovali na Kazničov. Zde sněhu přibýlo a začal povolovat, místy jsme se propadali až nad kolena. Sestup na Horní Sklenov byl již celkem pohodlný. Sklenovská hůrka i Fojtovy vrchy byly částečně bez sněhu. V restauraci U RICHARDA, sponzora této akce, kde dostali všichni účastníci jeden nápoj zdarma, si pochodující odpočinuli.

Pak jsme pokračovali v putování. Jen tři účastníci vyrazili na přední Babí horu, v polovině výstupu, kdy se brodili ve vysokém sněhu až do pasu, se vrátili zpět. Ostatní zvolili nenáročnou trasu na Krnalovice a po „příčnici“ kolem kapličky do cíle na koupaliště, kde proběhlo zhodnocení této akce.

Jiří Strakoš

Po zarostlém chodníčku

ODBOR KLUBU ČESKÝCH TURISTŮ
při TJ SOKOL Hukvaldy
pořádá
v sobotu dne 13. května 2006

JUBILEJNÍ 25. ROČNÍK
TURISTICKÉHO
POCHODU

PO ZAROSTLÉM CHODNÍČKU

Start a cíl: Hostinec Na koupališti na Hukvaldech. Start od 7.30 do 10.00 hodin. V 8 hodin odcházíme k Památníku Leoše Janáčka, kde položením kytice k pamětní desce bude pochod slavnostně zahájen. Ukončení pochodu bude v 15.30 hodin.

Poznámka: K pochodu se mohou připojit občané Palkovic a Kozlovic, kteří po vlastní zvolené trase ze své obce (žlutá a modrá turistická značka) vystoupí na Kubánkov, kde se zaregistrují a obdrží účastnický list.

Příchod ke startu: Od autobusové zastávky Dolní Sklenov rozcestí.

Startovné: 10 Kč dospělí, 5 Kč žactvo a členové KČT. Na startu obdržíte startovní lístek s kontrolním kupónem, v cíli pamětní list a na kontrole na Kubánkově čaj. Pro jubilejní 25. ročník je připravena speciální nabídka akcí a suvenýrů (viz níže).

Trasa: 15 km — probíhá z koupaliště do hukvaldské obory, přes oboru do Měrkovic, na Kozlovice — Hradisko, Palkovické hůrky — Kubánkov — vrch a přes Babí horu se vrací zpět do místa startu.

Ubytování: Vzdálení účastníci se budou moci ubytovat v tělocvičně základní školy na Hukvaldech, vlastní spací pytle a karamatky. Informace a objednávky na tel. 558 699 238, e-mail: alena.levova@zshukvaldy.cz

Upozornění: Každý startuje na vlastní nebezpečí. Trasa prochází cestami s turistickými značkami, které jistíme barevnými praporky. Po turistech, kteří se nedostaví do cíle po časovém limitu nebudeme pátrat.

Adresa pro informace: Jiří Strakoš, Ryčaltice 88, 739 46 Hukvaldy tel. 606 113 962; e-mail: strakos.jiri@seznam.cz

V dosavadních 24 ročnících se na jaře a na podzim zúčastnilo pochodu téměř **8000** účastníků.

Největší účast byla v r. 2000 — **438** osob a v r. 1983 — **380**.

Pochod se koná každoročně i na podzim s podtitulem „Spadaným listím“. Trasa probíhá v opačném směru jarního pochodu a letos se uskuteční **28. října**.

Myšlenka uspořádat na Hukvaldech turistický pochod vznikla v době, kdy byly velmi populární dálkové pochody. Nabízela se možnost spojit jej s nenápadnou vzpomínkou na velkého hukvaldského rodáka Dr. Leoše Janáčka. Hukvaldské okolí skýtá velký výběr vycházkových tras po místech připomínajících Janáčkův život a jeho pobyty v obci a kraji, které byly jeho celoživotní inspirací. Pochod se koná po okružní 15 km trase, která začíná u hostince Na koupališti prudkým výstupem pod hukvaldský hrad, kolem Janáčkova Památníku a rodné školy až na hrad. Z hradu se sestupuje k pomníku Lišky Bystroušky a turisté si mohou vydechnout při odpočinkovém průchodu obo-

rou s možností zhlédnout i oborní zvěř. Na konci obory v Měrkovicích se otevírají krásné výhledy na Radhošť a další blízké i vzdálené beskydské vrcholy. Následuje sestup do údolí Ondřejnice, kde kdysi stála hospoda U Harabiša známá z Janáčkových vyprávění. Po 2 km výstupu na Hůrky začínají výhledy na beskydské velikány Kněhyni, Smrk a Lysou horu. Z nejvyššího bodu na Kubánkově (651 m n. m.) se sestupuje na Hukvaldy přes Babí horu kolem Janáčkovy lavičky do výchozího místa pochodu. Účastník pochodu tak může vnímat krásnou přírodu Lašska jako předhůří Beskyd, pozná místa úzce spojená s Janáčkovým životem. Po pečlivém zvažování se ujal i název pochodu Po zarostlém chodníčku, který jsme si vypůjčili z názvu Janáčkova klavírního cyklu. Pochod se koná vždy v květnu s ohledem na kvetoucí kaštanové aleje v hukvaldské oboře a svěží zeleň okolních lesů a luk.

Pro jubilejní ročník připravili pořadatelé zvláštní nabídku akcí a suvenýrů:

- Vydání výroční turistické známky.
- Vydání jubilejního účastnického listu.
- Prodej triček pochodu.
- Změna trasy v oboře do její pro veřejnost uzavřené části s pohádkovým překvapením pro děti.
- Rozšíření kontrolních stanovišť s novými příležitostnými razítky.
- V nejvyšším bodě trasy občerstvení s živou hudbou a zábavné soutěžení pro děti.
- Odměnu pro osmitisícího účastníka pochodu, který bude určen losem a malé dárky pro nejmladšího, nejstaršího a nejvzdálenějšího účastníka.
- Vydání pamětního CD s historií a fotogalerií pochodu.
- Možnost splnit během pochodu Oblastní turistický odznak Janáčkovy Hukvaldy a Lašsko.
- Po ukončení pochodu v cíli výstava historických palných zbraní, střelba z kuše a na závěr taneční zábava.

Tomáš Elbel

Víte, že...

Kalendárium

Svěcení zvonů v Rychalticích

25. března 1926 byly posvěceny a na věž rychaltického kostela sv. Mikuláše vytaženy dva nové bronzové zvony. Větší o váze 375 kg se jménem Maria a nápisem „Svatá Maria, oroduj za nás!“ Menší zvon nesl jméno Mikuláš a nápis zněl: „Svatý Mikuláši, chraň farnost naši!“. Donátorem obou byl pan Ludvík Jung, nájemce arcibiskupského pivovaru a statkář v Rychalticích a jeho rodina. Nový malý zvon, který byl také odebrán, koupila farnost ze zvonového fondu, který byl vytvořen z peněz za zabavení zvonů. Dočetla jsem se, že velké zvony, které erár zabavil pro válečné účely v roce 1916, byly velmi staré, s letopočtem 1528. Zároveň musely být odevzdány píšťaly varhan. Ty byly nahrazeny několik let po válce.

Jednotné zemědělské družstvo (JZD)

21. března 1956 bylo na Hukvaldech založeno JZD (jednotné zemědělské družstvo). Dle zápisu v obecní kronice bylo zakládajících členů 14, pouze jedna rodina vnesla do družstva větší výměru pozemků. Celkem bylo obhospodařováno 56 ha půdy, z toho 42 ha byla půda zemědělská. Do této výměry spadaly i obecní pozemky. Státní statek, který vznikl v roce 1948, koncem roku přešel pod správu Státních statků v Novém Jičíně. Koncem roku 1971 mělo JZD 70 členů a hospodařilo na cca 350 ha zemědělské půdy.

V Rychalticích bylo družstvo II. typu založeno už v roce 1950. Sdruženo bylo tentokrát 46 ha. Během následujících let po tvrdém přesvědčování přibývali další členové, a to i velcí sedláci. Před sloučením se sklenovským družstvem v roce 1972 mělo

64 členů a výměra zemědělské půdy činila 409 ha.

(Poznátky z obecních kronik)

Karla Klečková

Křestní jména v březnu a v dubnu

Bedřich — má svátek 1. března — je jméno německého původu (ze staroněmeckého fridu+rich). Lze přeložit jako „mírumilovný vladař“, vyskytuje se i v jiných jazycích — Frederick, Friedrich, Frederico, Fredrik i Frederik.

Anežka — 2. března — jméno řeckého původu, znamená „čistá, neposkvrněná, ctnostná“. Obdobou je Agnesa nebo Agneša ve slovenštině, polsky Agniezka, ale také například Inéz ve španělštině.

Kamil — 3. března — je jméno přejaté z latiny, původ má pravděpodobně orientální ve významu „urozený, mladý obětivý služebník či chrámový sluha“.

Stela — 4. března — latinského původu znamená „hvězda“. V angličtině je Stella nebo také Estella (Estelle).

Kazimír — 5. března — je jméno slovanské, proniklo však i do neslovanských jazyků. Lze jej vysvětlit jako „ten, kdo kazí mír“, dříve bylo také vykládáno jako „strážce pokladu“.

Miroslav — 6. března — má slovanský původ, lze vysvětlit jako „slavný mírem, slavící mír, mírumilovný“. Toto jméno bylo užíváno již v minulosti ve staré češtině.

Tomáš — 7. března — toto biblické jméno aramejského původu znamená „dvojče, blíženeček“. Je rozšířeno do všech jazyků — Tom, Tomás, Thomas, Tomaso, Tomasz, Tuomo...

Gabriela — 8. března — jméno hebrejského původu, je to ženská podoba mužského jména Gabriel, to je „bůh je silný“ nebo „muž (hrdina) boží“.

Františka — 9. března — ženská podoba mužského jména italského původu

František. U tohoto jména existuje mnoho domácích podob — Fána, Fanka, Fanča, Fančinka, Fanyňka, Franci, Frantina; vyskytuje se i v jiných jazycích — anglicky Frances, francouzsky Françoise, italsky Francesca.

Viktorie — 10. března — ženská podoba latinského mužského jména Viktor, což znamená „vítězství“. Má mnoho domácích podob, například Viki, Vikina, ale také dříve Vikýna. Je to oblíbené jméno, stále se užívá

Anděla — 11. března — jméno řeckého původu, znamená „posel boží“. Vyskytuje se i v jiných jazycích – Angela, Angele.

Řehoř — 12. března — jméno řeckého původu znamená „bdělý, ostrážitý“, v jiných jazycích Gregor, Gregorius, Grzegorz, Grigorij, Hrihorij. Dříve se hojně používalo, dnes se téměř nevyskytuje.

Růžena — 13. března — je jméno české, vytvořené jako obdoba „růže, růžová“. Příbuzným jménem je Rozálie.

Matylda — 14. března — ze staroněmeckého Machtilt ve významu „silná v boji, mocná bojovnice“. Dnes je užíváno málo na rozdíl od starší generace, kde bylo oblíbeno.

Ida — 15. března — je staré německé jméno vykládané jako „žena“ nebo také jako „čín“, popřípadě jako zkrácená podoba Iduna — staroskandinávská bohyně mládí a jara.

Elena — 16. března — jméno různého původu, především slovenské, ale také anglické podoby řeckého jména Helena, to je „světlo“.

Herbert — také 16. března — jméno vzniklé ze staroněmeckého heiberaht, znamená „skvělé, slavné vojsko, popřípadě „skvělý válečník“. Domácká podoba je třeba Bertík.

Vlastimil — 17. března — slovanské, české jméno; lze je vyložit jako „milý vlasti, milující vlast, případně milující majetek, moc, vládu“. Považuje se za českou obdobu jména Patricius, případně Patrik.

Eduard — 18. března — jméno anglosaského původu znamená „mocný (bo-

hatý) ochránce, strážce“. Vyskytuje se v mnoha jiných jazycích.

Josef — 19. března — biblické jméno hebrejského původu, vykládá se jako „on (bůh) přidá, rozhojní“, případně „at přidá“. Má mnoho domácích podob: Jožífek, Jožka, Jožin, ale také Pepa, Pepan, Pepánek. V jiných jazycích José, Joseph, Jusuf, Josif, Josip.

Světlana — 20. března — slovanské jméno, znamená „světlá“. Obdobný význam jméno Zora.

Radek — 21. března — jméno slovanské, vytvořené ze základu rad-, například Radoslav, Radomír aj., ale také ze jmen končících na -rad (Ctirad, Zdirad).

Leona — 22. března — je jméno řeckého původu, ženská podoba mužského jména Leon — „lev“ Dnes je poměrně oblíbené jméno.

Ivona — 23. března — dříve byla užívána pravopisná podoba Yvona je ženská podoba jména Ivo, což lze vykládat jako „tisový luk“, popřípadě „válečník ozbrojený tisovým lukem.“

Gabriel — 24. března — jméno hebrejského původu, které lze vyložit jako „bůh je silný“, případně „bůh je moje síla“. Má i podobu v jiných jazycích, například ruský Gavriil, maďarský Gábor, rumunsky Gavril.

Marián — 25. března — původem zkrácená latinského jména Marianus, to je náležející k římskému rodu Máriů; původní význam je patrně z latiny maris — muž. Dříve bylo v kalendáři 25. února jméno Marie.

Emanuel — 26. března — je jméno hebrejského původu a znamená „bůh s námi“. Ve starších generacích bylo jméno oblíbené, nyní se moc neuvívá.

Dita — 27. března — zkrácená podoba hebrejského jména Judita, což lze vyložit jako „židovka“. Ale také může být toto jméno odvozeno od germánských jmen Dietlind, Diemund, to je jmen začínajících Diet — „lid“

Soňa — 28. března — je původem domácká podoba z řečtiny pocházejícího jména Žofie — ruský Sofija, což lze vylo-

žit jako „moudrá, moudrost“. Vyskytuje se v mnoha jazycích.

Tatána — 29. března — jméno přejaté z ruštiny, které je patrně latinského původu ve významu „náležející do rodu Tatiů. Někdy se také odvozuje z řeckého tattó s významem „ustanovovat, rozdělovat“

Arnošt — 30. března — jméno německého původu znamená „čestnost, vytrvalost, boj“. V němčině Ernest, v holandštině, švédštině, dánštině Ernst, španělsky Ernesto, maďarsky Ernő

Kvido — 31. března — starší pravopisnou podobou je Quido — je jméno patrně staroněmeckého původu se nejčastěji vykládá jako „lesní, z lesa“; někdy se také odvozuje z latinského vitus a vykládá se jako „živý, veselý“. Dnes se mnoho neuzívá.

V dubnu uvádí civilní kalendář tato jména:

Hugo — 1. dubna — staré německé jméno, znamená „duchaplný“ (duch, mysl). Vyskytuje se i v jiných jazycích, kdysi bylo velmi oblíbené.

Erika — 2. dubna — jméno skandinávského původu, ženská podoba jména Erik, co značí „ctihodný, všemocný vládce“

Richard — 3. dubna — jméno germánského původu, vykládá se jako „mocný, tvrdý, silný vládce“; 1. část rík- značí v keltštině patrně „král“. Toto jméno najdeme i v jiných jazycích

Ivana — 4. dubna — ženská podoba ke jménu Ivan, což je staroslovanská podoba hebrejského jména Jan. Je stále velmi oblíbené.

Miroslava — 5. dubna — jméno slovanského původu, ženská podoba jména Miroslav, to je „slavný mírem, slavící mír“. Zdrobněle Mirka, Miruška.

Vendula — 6. dubna — české jméno, původně mužská domácká podoba jména Václav, což značí „více slavný“. Někdy se také považuje za ženskou podobu mužského jména Vendelín. Dnes je to velmi oblíbené jméno.

Heřman — 7. dubna — jméno staroněmeckého původu, znamená „pán od voj-

ska, válečník“. V tento den je uváděno i jméno Hermína.

Emá — 8. dubna — jméno německé, původně zkrácená podoba jména Ermgard či Ermerhild, což značí „veselá, popřípadě pečovatelka“.

Dušan — 9. dubna — slovanské jméno, které lze vyložit jako „kdo má v duši“ (silný, má ducha). Za starší podobu tohoto jména se považuje Duchoslav.

Darja — 10. dubna — jméno perského původu, ženská podoba jména Darius. Můžeme je najít i v jiných jazycích.

Izabela — 11. dubna — španělská podoba původem hebrejského jména Alžběta, to je „bůh je má přísaha“. Někdy bývá toto jméno vykládáno z hebrejského Jezabel — „bůh Bál povýšil“. V minulosti byly nositelkami tohoto jména mnohé královny.

Julius — 12. dubna — je jméno latinského původu, bylo rodovým jménem římské šlechty. Jeho původní význam není zcela jasný. Někdy se vykládá jako „vlasatý, zářící, mladý, popřípadě jako božský“. Vyskytuje se i v jiných jazycích — Július, Giulio, Jules, Julij atp.

Aleš — 13. dubna — je to původně staročeská domácká podoba jména Alexej, to je „záštita, pomoc“. Velmi oblíbené jméno.

Vincenc (Vincent) — 14. dubna — jméno latinského původu znamená „vítězící, přemáhající“. Dříve hojně užívané.

Anastázie — 15. dubna — jméno řeckého původu, znamená „vzkříšení, zmrtvýchvstání“. V ruštině má podobu Anastasia — Nasta, Nastěnka. Ve starší generaci oblíbené jméno. Dnes již tak neuzívané.

Irena — 16. dubna — jméno řeckého původu, znamená „mírumilovná“, ženská podoba mužského jména Irenej. V bulharštině, ruštině rumunštině Irina, španělsky, italsky Irene. Stále oblíbené jméno.

Rudolf — 17. dubna — jméno staroněmeckého původu, které znamená „slavný vlk“. V jiných jazycích má podobu Rudolph, Rodolfo, osamostatnělou zkrácenou podobou je Rolf.

Valérie — 18. dubna — jméno latinského původu, ženská podoba ke jménu Valerián, to je „náležející k rodu Valériů“, nebo také „silným zdravý“

Rostislav, také Rastislav — 19. dubna — jméno slovanského původu ve významu „ten, kdo rosti (nechává růsti) slávu“. Stále oblíbené jméno.

Marcela — 20. dubna — jméno latinského původu, ženská podoba jména Marcel, což značí „malý bojovník“. Jméno hojně užívané a stále oblíbené.

Alexandra — 21. dubna — jméno latinského původu, ženské podoba k Alexander, což je „obránce mužů“

Evženie — 22. dubna — je jméno řeckého původu, dřívější pravopisná podoba byla Eugenie .

Vojtěch — 23. dubna — jméno slovanského původu znamená „ útěcha, posila vojska“. Toto jméno se neprávem považovalo za podobu jména Adalbert. Stále velmi oblíbené jméno.

Jiří — 24. dubna — jméno řeckého původu, znamená „zemědělec, rolník“. Má mnoho domáckých podob, vyskytuje se i v jiných jazycích. Stále oblíbené.

Marek — 25. dubna — jméno latinského původu, patrně od Marcus. Vykládá se jako „bojovník“. Dnes se jím hodně pojmenovává.

Oto — 26. dubna — jméno pocházející z německého Otto, považovaného za původem domáckou podobu jmen začínajících na Ot- (Otfried, Otmar). Vykládá se jako „štěstí, majetek“.

Jaroslav — 27. dubna — staré slovanské jméno původně znamenalo „slavný silou, bujností“, dnes se vykládá jako „Slavící jaro“. Má mnoho domáckých podob.

Vlastislav — 28. dubna — slovanské jméno, které lze vyložit jako „slavný vlasti“ (majetkem, mocí, vládou).

Robert — 29. dubna — jméno staroněmeckého původu znamená „slávou ozářený, skvělé pověsti“; ze stejného základu pochází Ruprecht nebo Rupert.

Blahoslav — 30. dubna — jméno slovanského původu, které znamená „bla-

hoslavený, popřípadě „šťastně slavený“. Dnes je voleno spíše ojediněle.

Další křestní jména představíme v příštím čísle.

(Zpracováno podle knihy Miloslavy Knappové Jak se bude vaše dítě jmenovat?)

Marta Sobotková, matrikářka

1. máj — dvojí svátek?

Slaví se svátek práce nebo svátek lásky? Již v pohanských dobách se slavily svátky jara, plodnosti, což se pojí s láskou. Rytíři se sjížděli ke turnajům, kde bojovali o srdce svých vyvolených dívek a žen. V máji se konaly i odvozy rekrutů, kteří v noci z posledního dubna na

1. máje tropili různé žerty. Také se někde odbyvala volba krále a královny, nejhezčího hoča. Měsíc máj i dnes považujeme za měsíc lásky. Stále se traduje láskyplný polibek 1. května pod rozkvetlým stromem. Pro Pražany je to tradiční procházka na Petřín k pomníku K. H. Máchy. Zajímavá je však pověra, která říká, že snatky v máji uzavřené nebývají šťastné a nemají dlouhého trvání. Dnes se již na to tolik nevěří a svatby jsou i v tomto překrásném měsíci.

Svátek lásky se v lidové tradici spojuje se stavěním máje, májky. Je to zvyk, který se udržel až do dnešní doby. Byl pěstován především na vesnicích. Jsou však také zprávy, že v 18. století byla v Praze 1. května záplava májek. Ty prý stály před radnicí i před domy vrchnostenských úředníků. Ve vesnici stával obecní máj, mnohé májky stávaly před okny děvčat. Dívka, které mládenec postavil pod okno či před dům májku, se cítila velmi poctěna a věřila, že jí tím vyznává lásku.

Vzhled májky se v podstatě nezměnil — je to vysoký, kůry zbavený kmen, nahoře s opentleným stromkem, někde ozdobený věncem z chvojí, musí být hodně stuh. U nás stávaly máje až do konce května, jinde do svatočeských svátků. I dnes se musí máj hlídat, aby ho nepodřezali chlapi z vedlejší vesnice. To se před časem stalo u máje, který na Sklenovském vrchu postavili členové klubu turistů a na druhý nebo třetí den jim ho uzmuli Hájovjané. Se stavěním i kácením máje byly spojeny taneční zábavy.

V některých oblastech obcházely dívky s malou májkou vesnici a vybíraly na muziku. Ve městech se střední nebo vysokou školou se zase dodržovala a dodržuje se dodnes tradice studentských majáles — průvod masek, alegorické vozy, veselice. Z historie víme, že měly i protestní podtext. Pak se i nějakou dobu nesměly konat.

V katolickém kalendáři je 1. května uveden sv. Josef, patron dělníků. Podle legendy byl tesařem. Od roku 1955 se z rozhodnutí papeže Pia II. 1. květen slaví jako svátek Josefa Dělníka.

Historie, která je ve srovnání se slavným jara hodně mladá, dala 1. máji ještě jeden význam. V květnu 1866 v americkém Chicagu probíhala generální stávka za osmihodinovou pracovní dobu. Policií byla potlačena — byli mrtví, zranění, čtyři z vůdců stávky byli popraveni. V roce 1889 byl na ustavujícím sjezdu II. Intenacionály (mezinárodní sdružení politických stran) vyhlášen 1. máj za Den mezinárodní solidarity dělníků. O rok později — v roce 1890 — procházely městy poprvé májové průvody, které měly demonstrativní charakter. Nám se třeba vybaví Nerudův slavný fejeton. V 1. polovině 20. století se na 1. máje leckde organizovaly lidové veselice, na nichž se scházeli dělníci se svými rodinami. Například v sousedním Rakousku se tento zvyk udržuje dodnes. Rakouská sociální demokracie pořádá prvomájový průvod a odpoledne v Prátru veselici.

Jak u nás probíhal 1. máj do roku 1989 si pamatujeme, také se o něm psalo v kronice. Průvod s prapory a mávátky

vycházel ze shromáždění u hasičské zbrojnice v Rychalticích, u dolnosklenovské hospody se k němu připojili občané další. Průvod procházel kolem domů, které musily mít okna vyzdobena praporky. Pod hukvaldský kopec ho obyčejně doprovázela dechovka, pak jeho režii převzal místní rozhlas. U kamenné oborní brány byla postavena tribuna, na níž zaujali místa čestní hosté manifestace. Po jejím skončení bylo možno si pochutnat na párcích, pivu, posedět s přáteli, se známými nebo jít prostě domů.

První a vlastně do 50. let jediná, zmínka o průvodu na 1. máje ve sklenovské kronice je z roku 1919. Ten se však spíše konal na připomenutí „vzkříšení národa z dlouholeté poroby Habsburků“. V dalších letech záznam o prvomájovém průvodu není. V zápise za léta 1951—1954 se uvádí, že oslavy 1. máje byly společné se sousedními Rychalticemi. Rychaltická kronika z té doby nic o 1. máji neuvádí. Počátkem 60. let se občané jedné nebo dvou manifestací účastnili v Brušperku. Poslední průvod na 1. máje se konal v roce 1989.

Že se doby májových průvodů vrátilo si možná někteří z nás mysleli, když vloni na 1. máje kolem 10 hodin dopoledne zaslechli dechovku. Za chvíli se objevil traktor ozdobený starými hesly, na něm muzikanti a štamgasti s rudými šátky na krku. Traktor objel dědinu. Někte účastníci tohoto happeningu turisté vítali kořalkou, dolnosklenovští je naoplátku pohostili zdravým kvasnicovým pivem, bečka s tímto mokem na traktoru nechyběla. K myšlence uspořádat na 1. máje takovouto recesi vedlo to, že na půdě dolnosklenovské hospody se našlo mnoho propagačních hesel. Kdysi tam totiž bylo obecní agitační středisko.

My máme v češtině to podivné rozdvoujení duše i v pojmenování tohoto měsíce lásky. Když jde o lásku, májové kvítí i dělnické tradice, je to máj. Jinak mu říkáme květen. A u Erbena můžete ještě najít i jméno trnopuk a v Jungmanově slovníku je i tráven, což je vskutku slovanské (řekne se tak v řadě slovanských jazycích)... A aby to bylo ještě veselejší, květen

je od květů, které všude v máji kvetou. V Polsku ale asi kvete všechno dřív, protože kwiecień je polsky duben...

Karla Klečková

Volby

Jsou ve své podstatě základní prvek moderních demokratických systémů po celém světě. Jsou známy již ze starověkého Řecka, ale uplatňovány byly bezesporu i mnohem dříve při výběru náčelníků kmenových sdružení. Oficiálně voleni byli např. někteří pozdější panovníci Svaté říše římské.

Volební právo nebylo vždy základním lidským právem, bylo omezováno na úzké skupiny obyvatel. První volby v Českých zemích byly v roce 1848, v době absolutismu nastal ústup a zpět se vrací v 60. letech 19. století, nikoli však jako všeobecné, ale podmíněné daněmi nebo majetkem. Všeobecné volební právo omezené na muže bylo až při volební reformě v roce 1907, vztahené i na ženy až v roce 1919 při komunálních volbách a potom v roce 1920 při volbách parlamentních.

Ve 30. letech se obecní samospráva dostává pod kuratelu protektorátního státu, po roce 1945 se volí do Národních výborů.

V dnešní době je možno vybírat z těchto **volebních systémů**:

- **většinový (majoritní)**: zvolen je pouze 1 kandidát, který získal v daném volebním obvodu nejvíce hlasů, což vede ke snížení počtu politických stran a vláda je tvořena pouze jedinou stranou,
- **poměrný (proporční)**: procento odevzdaných hlasů odpovídá procentu reprezentantů, umožňuje zastoupení menších stran v parlamentu, vláda se pak skládá z více stran, je méně stabilní a vládní strany uzavírají koaliční dohodu,

— **smíšený** systém umožňuje kombinaci obou předchozích.

Volby v ČR vyhláší prezident a spolupodepisuje předseda vlády. Právo volit má každý občan ČR, který nejpozději 2. den voleb dosáhl věku 18 let.

Volby do Poslanecké sněmovny probíhají ve volebních krajích, tj. na území stávajících krajů a hl. m. Prahy. Uplatněn je poměrný volební systém a poslanecký mandát trvá 4 roky.

Volby do Senátu probíhají v 81 obvodech většinovým principem a senátoři jsou voleni na 6 let.

Dalším způsobem volby úředníků může být:

- jmenování (vlády),
- rotace (předsedající země EU),
- losování (při rovnosti hlasů),
- dědictví (mandát ve Sněmovně lordů v UK).

Aby mohly volby plnit své demokratické funkce, musí volební právo být:

- všeobecné — volit mohou všichni dospělí občané bez rozdílu,
- rovné — každý občan má jeden hlas a každý hlas má stejnou váhu,
- tajné — nesmí být zjištělné, jak kdo hlasoval,
- přímé — volí se přímo zástupci.

Prameny: Historie voleb v Českých zemích
Volby a volební systémy

Mgr. Vanda Perníčková

Co nového v ostravské zoo

I přes přetrvávající zimní počasí začalo v ostravské zoo 19. března komentované krmění. To bude probíhat vždy o každém víkendu a také svátcích až do konce října, v měsících květen až srpen každodenně. Komentování začalo hrochy, šimpanzi, slony a zebami, postupně budou přidávána další zvířata. V rámci oslav Dne

ptactva si návštěvníci mohli prohlédnout výstavu ptačích budek

Radostnou událostí byl přírůstek dvou mláďat velblouda dvouhrbého, které ostravská zoo chová od roku 1971. Samička se narodila 23. a sameček 31. března.

I v zoo oslavili Dne Země. V sobotu 22. dubna byly pro návštěvníky připraveny speciální „dotykové“ stolky, na kterých byly nejen k vidění, ale právě k dotyku nejrůznější exponáty ohrožených druhů zvířat; návštěvníci si mohli vyzkoušet jemnost velbloudí srsti, porovnat otisk šimpanzí ruky, potěžkat sloní stoličku, opravdoví siláci i sloní kost apod. V amfiteátru vystoupili sokolníci.

Také mladé řezbáře při práci je možno v zoo vidět. Jsou to žáci Soukromé střední umělecké školy Aveart z Ostravy-Hrabůvky, kteří v prostoru před dětskou kontaktní zoo umělecky ztvárňují 4 kmeny před časem poražených stromů (motivy zvířat).

Zpracováno podle údajů poskytnutých panem Stanislavem Derlichem.

Naše rady

Rady nemocným a jejich blízkým

Vážení občané, v následujícím článku bychom vás chtěli stručně seznámit s nejčastějšími **srdečními chorobami** a podat vám návod, jak se zachovat při některých náhle vzniklých situacích.

Nejdřív si řekneme něco o stavbě a činnosti srdce. **Srdce** je dutá svalová pumpa, která svými rytmickými a pravidelnými stahy neustále přečerpává krev do celého těla a tím umožňuje její obíhání v cévách. **Krevní oběh** je v těle životně důležitý mimo jiné pro **dobavu kyslíku a živin tkáním** a pro **odvod odpadových látek a oxidu uhličitého**. Srdce se skládá ze **dvou síní** a **dvou komor**.

Srdeční sval potřebuje pro svou náročnou práci rovněž bohaté **krevní zásobení**. To je zajištěno dvěma **věnicími** (koronárními) **tepny**, které se větví v srdečním svalu a dodávají mu tolik potřebný kyslík a živiny. Intenzivní práce kosterních svalů (např. při těžké práci nebo při běhu), ale i psychické zatížení (např. rozrušení, strach) zvyšují nároky organismu na dobavu krve. Zdravé srdce na to pružně reaguje zrychlením a zesílením srdečních stahů. To vyžaduje rovněž zvýšení průtoku ve věnicích tepnách, což u většiny lidí nečiní žádný problém.

Aby se srdeční sval stahoval **koordinovaně** a **rytmicky**, ob-
sahuje systém uzlů a vodivých vláken, které zabezpečují
vznik a převod elektrických podnětů (stimulů). Na základě
těchto stimulů se stahují nejdřív srdeční síně, (krev proudí
do komor) a následně srdeční komory (krev putuje do celého
těla). Z výše uvedeného lze odvodit, že srdce *pracuje au-
tomaticky*; nervový systém pouze zrychluje a zpomaluje
frekvenci (rychlost) a sílu srdečních stahů podle aktuální potřeby organismu.

EKG (elektrokardiografie) je přístrojová vyšetřovací metoda, která graficky zapisuje
elektrické proudy vznikající při srdeční činnosti; může ji použít i praktický lékař. Je
nepostradatelným pomocníkem při vyšetření všech srdečních chorob. Před zavede-
ním specializovaných vyšetření to byla jedna z mála diagnostických metod používa-
ných při vyšetřování srdečních chorob.

1. Ischemická choroba srdeční

Ve věnčitých tepnách lidí se mohou tvořit usazeniny tukových látek, které tepny *zu-
žují*. Tento chorobný proces se odborně nazývá *ateroskleróza (kornatění tepen)*. Její
příznaky se vyskytují většinou až ve vyšším věku — u mužů průměrně o 10 let dříve
než u žen. Zúžení věnčitých tepen vede k nedostatečnému prokrvení srdečního svalu
— ischemii.

Námahová (stabilní) angina pectoris, nestabilní (klidová) angina pectoris a srdeční
infarkt patří spolu s několika dalšími chorobami do skupiny tzv. **ischemické choroby
srdeční**. Tento název vypovídá, že její příčinou je nedostatečné prokrvení srdečního
svalu

ANGINA PECTORIS

Jistě všichni víte, že některé srdeční choroby se mohou projevat bolestí na hrudi.
Relativně častá je bolest, která vzniká na podkladě **nedostatečného prokrvení srdeč-
ního svalu**. Tato bolest se nazývá **angina pectoris**. Lidé s tzv. **námahovou (stabilní)
anginou pectoris** (v běžném hovorě pouze „angina pectoris“) *nemají v klidu žádné
obtíže*, protože v klidových podmínkách (bez tělesné a psychické zátěže) postačují
i zúžené věnčité tepny dodávat srdečnímu svalu dostatek krve. *Při zátěži* (např. chůze
do schodů, do kopce, běh, rozčilení a jiné) potřebuje náš organismus několikanásob-
ně více krve, tudíž srdeční sval je více zatěžován jejím přečerpáváním a sám potřebu-
je větší prokrvení. To již nejsou schopny zúžené věnčité tepny zajistit a nedokrvení sr-
dečního svalu se projeví *bolestí*. Bolest je tlaková, za hrudní kostí, která je provoková-
na výše popsanou fyzickou nebo psychickou zátěží. Pacienti bolest líčí jako „*tlak, sví-
rání, pálení*“ na hrudi. Maximum bolesti bývá za hrudní kostí a odtud může *vyzařo-
vat do krku, čelistí, do levého ramene, paže, anebo do zad mezi lopatky*. U některých
nemocných je spojena s pocitem dušnosti nebo se zpocením. Nebývají však příznaky
typu zvracení, mdloby nebo silná dušnost. *Bolest pravidelně ustává v klidu* (po pře-
rušení námahy) do 3—10 minut a *po užití nitrátů* (např. nitroglycerinu v tabletách
pod jazyk nebo ve spreji) ještě dříve (do 1—5 min.). Lidé s anginou pectoris např.
nemohou bez zastavení vyjít velký kopec nebo třeba deset pater schodů. Čím je zúžení
věnčitých tepen závažnější, tím menší zátěž člověk toleruje (snáší) bez příznaků bo-
lesti na hrudi. Důležité je si uvědomit, že *nedokrvený srdeční sval při angině pectoris
je po obnovení prokrvení zcela nepoškozený a funkční*.

JAK SE ZACHOVAT PŘI ANGINĚ PECTORIS?

Trpíte-li vy nebo někdo z vašich blízký zmíněnými obtížemi, je *vhodné navštívit lékaře*, který provede příslušná vyšetření, která stanoví závažnost postižení věnčitých tepen a poskytnou podklad pro léčbu.

Užívání nitrátů je důležité dávkou rozdělit do dvou denních dávek, z nichž jednu užijete ráno a druhou odpoledne zhruba do 17.00 hodin. Je to z důvodu, že nitráty potřebují pro svůj účinek v těle „chemické posly“, které se častým užíváním vyčerpají a přes noc se musí dotvořit. Při častém užívání nitráty ztrácejí účinnost.

Užíváte-li nitráty v tabletách pod jazyk při náhle vzniklé bolesti na hrudi (záchvat anginy pectoris), *po odeznění bolesti můžete zbytek tablety vyplivnout.*

AKUTNÍ INFARKT MYOKARDU

Daleko závažnější než námahová (stabilní) angina pectoris je **srdeční infarkt**. Při tomto život ohrožujícím stavu se *krvní sraženinou úplně uzavře (ucpe) některá z větví věnčitých tepen*. To vede k *odumření části srdečního svalu*, která je touto tepennou větví prokrvována. Bolest při srdečním infarktu má stejnou nebo podobnou lokalizaci (umístění) jako bolest při záchvatu anginy pectoris, avšak je *daleko silnější* a stav je provázen *strachem ze smrti, dušností, pocením (studený pot)*, tep je *rychlý*, na zápěstí *špatně hmatný* (může být *pravidelný* nebo *nepravidelný*) a může se vyskytovat zvracení. Typické je, že obtíže vznikají, na rozdíl od anginy pectoris, často *bez předchozí tělesné nebo psychické zátěže* a *bolest neustává v klidu ani po užití nitrátů*. Bolest při srdečním infarktu *trvá dlouhé hodiny*. Obecně bolest typu anginy pectoris trvající *nad 20 minut i přes tělesný klid a nitráty je alarmujícím znamením* a *nutí myslet na srdeční infarkt*. Srdečnímu infarktu mohou, ale nemusejí, předcházet léta nebo měsíce trvající záchvaty anginy pectoris.

Příznaky srdečního infarktu (především bolest), které jsme dříve popsali, nemusí být zdaleka natolik jasné. Obecně lze předpokládat, že srdeční infarkt u starších lidí má často méně výrazné příznaky než u lidí mladších, avšak to v žádném případě nevypovídá o jeho závažnosti ani předpovědi vývoje. Některé srdeční infarkty se mohou projevit prudkými bolestmi břicha a zvracením, což laiky a někdy i lékaře odvede od správné diagnózy. U lidí trpících **mnoho let cukrovkou** (diabetes mellitus) jsou poškozená nervová vlákna vedoucí bolestivé informace z hrudních orgánů, proto se i relativně závažný srdeční infarkt *nemusí projevit bolestí* a v lepším případě může být zjištěn i za roky při náhodném EKG vyšetření. V závažnějších případech se může proběhlý infarkt projevit špatnou tolerancí (snášením) tělesné zátěže, dušností, tvorbu otoků, nadměrným močením v noci a nepravidelností srdečního rytmu, což jsou známky závažného stavu srdečního selhání. Jde v podstatě o tzv. **němý infarkt**. I u jinak zdravých lidí se může v malém procentu případů objevit němý infarkt, ale v tomto případě jde nejčastěji o infarkt malého rozsahu, který není příliš nebezpečný.

Mezi námahovou (stabilní) anginou pectoris a srdečním infarktem stojí ještě tzv. **nestabilní (klidová) angina pectoris**, jejíž příznaky, diagnostika a často i léčba jsou podobné nebo stejné jako u srdečního infarktu.

JAK SE ZACHOVAT PŘI AKUTNÍM SRDEČNÍM INFARKTU?

Domníváte-li se, že jste se stali svědky srdečního infarktu, ihned *zavolejte postiženému záchranou službu*. Jako první pomoc je vhodné *uložit nemocného do polosedu v dobře větrané místnosti*. Je vhodné podat *nitráty* (pokud je máte k dispozici), a také Acylpyrin, který může částečně rozpustit krevní sraženinu uzavírající věnčitou

tepnu. Rychlé přivolání lékařské pomoci při podezření na srdeční infarkt je velmi důležité, neboť při neléčeném infarktu odumře část srdečního svalu a tato část se později hojí vazivovou jizvou, která zhoršuje práci srdce. Na rozdíl od anginy pectoris jde o trvalé poškození srdečního svalu. V nemocničních podmínkách je možné uzavřenou větev věnčitě tepny rychle zprůchodnit (otevřít) a tím minimalizovat rozsah poškození srdečního svalu. Ideální je otevření věnčitě tepny do dvou hodin od vzniku obtíží, ale můžeme říci, že léčebný zásah do 6 hodin je velmi přínosný. Mnoho nemocných se však dostává do nemocnice až po více než šesti hodinách od začátku obtíží a v této době již nemusí být léčba příliš účinná. Navíc je nepříznivou skutečností, že část lidí se srdečním infarktem umírá v prvních několika hodinách a včasná lékařská pomoc je může zachránit.

OSTATNÍ PŘÍČINY BOLESTÍ NA HRUDI

V životě se někdy můžete setkat i s jinými akutními stavy, které se projevují bolestí na hrudi, ale nejde o srdeční infarkt. Některé z nich mohou být rovněž dosti závažné.

Mnoho lidí trpí bolestmi na hrudi, které vycházejí z **onemocnění hrudní páteře**. Tento typ bolesti většinou vzniká v oblasti hrudní páteře a šíří se („vystřeluje“) na přední stěnu hrudníku. Bolest je často (na rozdíl od bolesti při nedokrvení srdečního svalu) *závislá na pohybech a poloze trupu, může se zhoršovat při hlubokém dýchání* a je spíše *ostrá, píchavá*. Nemocný ukáže na hrudi bolestivé místo. Při bolesti na podkladě nedokrvení srdečního svalu nemocný většinou ukáže na bolestivé místo na hrudi zařatou pěstí, zatímco při bolestech vycházejících z hrudní páteře ukáže na místo jedním nebo více nataženými prsty a může mít tendenci si bolestivé místo masírovat.

U některých osob se za určitých okolností může vytvořit krevní sraženina v žilách. Existuje velmi závažný stav, kdy se velká krevní sraženina v žíle uvolní a cévním systémem se dostane do plicní tepny, která vede krev z pravé komory srdeční do plic. Krevní sraženinou se ucoupou některé větve této tepny (**plicní embolie**). To se projevuje náhle vzniklou prudkou bolestí na hrudi, bolest však *nevyzařuje do míst jako při angině pectoris* a stav je doprovázen *těžkou dušností, postižený rychle dýchá, má rychlý (někdy nepravidelný) puls, je opocený a má strach ze smrti*. Může se také objevit *vykašlávání krvavého hlenu*. Tento stav vyžaduje stejně jako srdeční infarkt neprodlený převoz do nemocnice.

Bolesti při „**žlučnickovém záchvatu**“, **podráždění žaludku** nebo **neodcházejících střevních plynů** („zaražených větrech“) se mohou rovněž šířit na hrudník, ale nemají stejnou lokalizaci a šíření jako při angině pectoris. Většinou *nereagují na nitráty* a může zde dominovat *zvracení* nebo *zástava odchodu plynů*.

Několik dnů i týdnů trvající *palčivá bolest za hrudní kostí*, která je spojena s *pocitem vracení žaludečního obsahu do jícnu* a často se *zhoršuje vleže a při polykání* a zlepšuje se *po jídle*, je projevem **zánětu jícnu**. Tento stav pacienta bezprostředně neohrožuje, ale je na místě lékařské vyšetření a příslušná léčba.

Ještě se zmíníme o jednom závažném stavu, který se projevuje bolestí na hrudi. Při některých chorobách může zjednodušeně řečeno *prasknout jedna z plic*. Jde o **neúrazový pneumothorax**. Protože v hrudní dutině je normálně nižší tlak než tlak vzduchu v atmosféře, uniká vzduch z prasklé plíce do hrudníku, postižená plíce kolabuje a přestává dýchat. Máme sice ještě druhou plíci, ale vzduch vnikající do hrudní duti-

ny může utlačovat srdce a vést k selhání krevního oběhu. Tento stav, který je většinou méně závažný než srdeční infarkt, se projevuje *náhle vzniklou ostrou bolestí na straně postižené plíce*, postižený je *dušný a jedna strana hrudníku se při nádechu zvedá jen omezeně oproti druhé straně* nebo *se nezvedá vůbec*. V některých případech je nutno v nemocnici odsát vzduch z hrudní dutiny, aby se plíce opět rozepjala nebo i ošetřit prasklinu v plíci speciální operací. Neúrazový pneumothorax se objevuje u starších lidí s tzv. rozedmou plic, ale může vzniknout i u mladého člověka, u kterého není známo žádné plicní onemocnění.

Popsali jsme nejčastější, ale zdaleka ne všechny příčiny bolestí na hrudi. Jak vidíme, příčiny bolestí na hrudi jsou skutečně rozmanité, od málo závažných až po život ohrožující. Úkolem laika není určit její příčinu, ale odhadnout riziko a podle toho jednat. K tomu Vám předkládáme toto sdělení. Vždy je přínosné, pokud postižený nebo jeho blízký už měli podobné zkušenosti s danými obtížemi. Jestliže jsou obtíže jiného nebo závažnějšího charakteru než ty, na které jsou nemocný a jeho blízcí zvyklí, je vhodné lékařské vyšetření podle jejich závažnosti.

Stále se objevuje velký počet lidí, kteří podcení bolesti na hrudi a pozdě vyhledají lékařskou pomoc; existují i případy, kdy laici přecení málo závažné obtíže. V nejasných případech může dělat zjištění příčiny bolestí na hrudi problém i lékaři, který má k dispozici řadu specializovaných vyšetření.

2. Nepravidelnosti srdečního rytmu

Jak jsme si řekli v úvodu, srdce se pravidelně rytmicky stahuje podle podnětů, které vznikají ve specializované převodní soustavě v srdečním svalu. Počet srdečních stahů (stahů levé komory) můžeme hmatat jako **tep (puls)**. V *tělesném a duševním klidu* se srdce dospělého člověka stahuje asi 70krát za minutu. Tep (srdeční akce) se zrychluje při fyzické nebo psychické zátěži, kdy je normální i více než 100 stahů za minutu. U trénovaných sportovců se i při velké zátěži nemusí zvyšovat frekvence pulsu. V klidu, v hlubokém spánku a také při užívání některých léků proti vysokému krevnímu tlaku a srdečním onemocněním (zvláště tzv. beta-blokátory) se může srdeční frekvence *snížit* i na hodnotu kolem 60 stahů/min.

JAK SI MOHU ZMĚŘIT TEP?

Pacientům se obecně nedoporučuje hodnocení a počítání tepu na zápěstí. Přesnější měření je na krku — v místě, kde se krkavice dělí na dvě větve.

U mnoha lidí se objevuje tzv. **srdeční dysrytmie** neboli **arytmie** („**nepravidelnost srdečního rytmu**“). Jde o rozmanité stavy, při kterých se srdce stahuje:

- *s normální tepovou frekvencí (60–100/min), ale nepravidelně,*
- *pomalou (pod 60/min.) a pravidelně,*
- *pomalou a nepravidelně,*
- *rychle (nad 100/min.) a pravidelně,*
- *rychle a nepravidelně,*
- *nebo srdce není schopno přiměřeně zvýšit počet stehů při zátěži.*

Některé arytmie se častěji vyskytují při *tělesné zátěži*, jiné *v klidu*. Určité srdeční arytmie se vyskytují i u lidí, u kterých ani podrobnými vyšetřeními nelze prokázat organické poškození srdce a cév (například ischemická choroba srdeční, srdeční selhá-

ní, vady srdečních chlopní, vysoký krevní tlak). Arytmie, které se objevují u závažného organického poškození srdce, jsou závažným příznakem z důvodu jejich závažné příčiny. *Závažné poruchy srdečního rytmu mohou být provázeny poruchou vědomí.*

U mnoha lidí se vyskytují nepravidelnosti srdečního rytmu, které svému nositeli *ne* musí způsobovat téměř žádné obtíže.

Na druhé straně si pacient může stěžovat na pocit nepravidelného bušení srdce, přeskakování srdce, pocit kopnutí do hrudníku, pocitování tepu v krku a v hlavě a jiné obtíže.

Přechodné nepravidelnosti rytmu, které se vyskytují „u každého druhého člověka“, nevyžadují pozornost, ale pokud se objevují často nebo přetrvávají několik dnů, je velice vhodné lékařské vyšetření.

Z **pomalých rytmů** jsou dosti nebezpečné ty o *frekvenci pod 40/min (pravidelné i nepravidelné)*, neboť srdce nepřečerpává dostatek krve pro tkáně a orgány. Nejcitlivější je na to mozek. K příznakům patří *mdloby, závratě, pocit zimy, špatná tolerance i malé zátěže*. Je možné se pokusit zrychlit srdeční akci kašláním. Jsou i stavy, kdy se srdce doslova na několik sekund zastaví, což vede k *zástavě krevního oběhu*. Při zástavě trvajících déle než cca 3 sekundy člověk upadá do *bezvědomí, padá i ze stoje a může se poranit, má nehmatný pulz, nedýchá, je bledý* a po několika desítkách sekund trvání zástavy se mohou vyskytnout *křeče celého těla*. Poté srdce opět „naskočí“, člověku se vrací vědomí a na příhodu si nepamatuje, ale tep může být velmi pomalý. Tento stav vyžaduje *okamžitou lékařskou péči*. Tito pacienti dostávají většinou tzv. kardiostimulátor, což je přístroj, který dává srdci podněty (stimuly), aby se stahovalo dostatečnou (nastavenou) rychlostí. Je voperován pod kůži pod levou klíční kost. Při déletrvajících zástavě je v terénu život zachraňující *nepřímá masáž srdce*, kterou může poskytnout kdokoli. Masáž srdce spočívá ve stlačování hrudníku přibližně na středu spojnice mezi prsními bradavkami. Po 30 rychlých stlačeních je vhodné (ale ne nezbytné) zařadit 2 umělé vdechy z úst do úst.

Rychlá srdeční akce je nebezpečná, neboť srdce se stahuje tak rychle, že nestíhá nasávat a vypuzovat dostatek krve; navíc se přitom vyčerpává. Postižený cítí *rychlé „skákání“ srdce v hrudníku, je neklidný, bledý, může kolabovat*. V tomto případě musíme *neprodleně přivolat lékařskou pomoc*. Je-li postižený schopen, může se pokusit zpomalit srdeční akci silným výdechem proti uzavřené hlasové štěrbině a ucpanému nosu nebo ponořením obou předloktí do studené vody. Při některých rychlých srdečních arytmiích se srdeční komory stahují tak rychle a nekoordinovaně, že nepřečerpávají žádnou krev — jde v podstatě o *zástavu krevního oběhu* s identickými příznaky jako při výše popsané srdeční zástavě. Je nutné volat *záchrannou službu*, která může provést zrušení rychlé a neúčinné srdeční akce a její převedení na „normální rytmus“ elektrickým výbojem (defibrilací). Při déletrvajících zástavě je v terénu opět nutná *nepřímá srdeční masáž*. Jsou pacienti, kteří často upadají do bezvědomí při rychlé srdeční arytmií. Někteří možná víte, že v takovém případě je vhodný silný úder pěstí na hrudní kost do oblasti srdce, který může zrušit rychlou srdeční akci.

Existují rychlé a často i nebezpečné arytmie, které se vyskytují pouze v záchvatech trvajících např. do 15 minut. I přestože nemocný často ihned jede do nemocnice nebo volá záchrannou službu, arytmie může skončit dřív než se stihne provést EKG vyšetření a stejná arytmie se může vyskytnout o několik hodin nebo dnů později, ale nemusí se také objevit už vůbec. To platí i u arytmií, které se projevují krátkodobou ztrátou vědomí a v takových případech lze obtížně vyšetřit, jaká byla příčina ztráty vědomí. Je logické, že v době, kdy již arytmie neprobíhá, ji nelze zachytit na EKG.

Na tomto místě pouze uvedeme, že skoro každá arytmie (i ty, které se vyskytují jen občas) lze relativně přesně vyšetřit a zdokumentovat a na základě toho podávat léky nebo provést příslušný zákrok na srdci, aby se arytmie již neopakovaly. Existují přístroje, které nepřetržitě po 24 hodin zaznamenávají EKG u pacienta, který je doma, nebo lze monitorovat EKG až několik dnů u hospitalizovaného pacienta. V nemocničních podmínkách je možné arytmií uměle vyvolat a studovat a podle toho adekvátně zasáhnout.

Autor: Pavel Bělunek, student 2. ročníku oboru Všeobecná sestra, Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Recenze: Doc. MUDr. Eliška Sovová, Ph.D., MBA, I. interní klinika, Fakultní nemocnice Olomouc

Nepřehlédněte

Uzávěrka 3. čísla Hukvaldského občasníku bude 20. června 2006. Do doby uzávěrky nám prosím zasílejte své příspěvky, a to buď na Obecní úřad Hukvaldy, kterékoliv člence redakční rady nebo na e-mail karlakl@quick.cz.

Inzerce

Cykloport — Servis

Prodej kol a doplňků na splátky bez ručitele, stačí 2 doklady — rodný list a občanský průkaz, není třeba potvrzení od zaměstnavatele.

Za 1/2 hod. je kolo Vaše. Prodej kol a náhradních dílů — servis — zajištěn.

Garanční opravy do měsíce zdarma.

Výběr z 80 kol na prodejně řady

ALTUS, ACERA, ALIVIO, DEORE, LX, XT, XTR. Možno objednat barvu a velikost rámu dle přání. Bezkonkurenční ceny. Stavba kol na zakázku.

Prodej rybářských potřeb.

Prodej sportovních potřeb. Hokejky, brusle, lyže, tenisové rakety, míče, pátky na stolní tenis, spací pytle a další sportovní zboží.

Oblečení a obuv pro cyklisty

Pracovní doba:

Po—Pá	9.30—12.00	14.00—18.00
So	8.30—12.00	

Stará Ves nad Ondřejnicí, Martin Přikryl, tel.: 603 520 428

<http://Cykloprikryl.wz.cz>, cykloport1@seznam.cz

Generali pojišťovna. Nejlevnější povinné ručení!

Roční sazby platné pro obyvatele do 30000 obyvatel

vozidla s motorem	cena	BONUS					
		12	24	36	48	60	72
do 1000 cm ³	2160	2052	1944	1836	1728	1620	1512
1001—1350 cm ³	2880	2736	2592	2448	2304	2160	2016
1351—1850 cm ³	4240	4028	3816	3604	3392	3180	2968
1851—2500 cm ³	6720	6384	6048	5712	5376	5040	3704
nad 2500 cm ³	9920	9424	8928	9432	7936	7440	6944

Bonus se převádí. Přeplatek se vrací. Rychlé vyřízení (během 2—3 dnů)

Kolekce Generali:

- △ investiční pojištění a spoření
- △ životní kapitálové pojištění
- △ pojištění a spoření pro děti
- △ rizikové pojištění
- △ úrazové pojištění dětí a dospělých
- △ pojištění majetku — dům, byt, domácnost
- △ pojištění odpovědnosti osobní a profesní
- △ penzijní připojištění
- △ povinné ručení vozidel
- △ havarijní pojištění
- △ živelní připojištění
- △ připojištění skel, střetu se zvířeti, náhradního vozidla

Bližší informace podá: Petratur Antonín, Hukvaldy 29
tel.: 604 238 495 stačí SMS

MALÍŘ-NATĚRAČ — *firma* MALUCHA

provádí: malířské a natěračské práce

- ❖ nátěry oken barvou HERBOL a OKNOL i jiných barev dle přání zákazníka
 - ❖ nátěry radiátorů a teplovodního potrubí
 - ❖ nátěry dveří
 - ❖ nátěry střech s horolezeckým vybavením
 - ❖ nátěry fasád
- ❖ opravy a nátěry lepenkových střech
 - ❖ nátěry podlah s vybroušením strého laku
 - ❖ lakování nábytku
 - ❖ nátěry ocelových konstrukcí
- ❖ malování pokojů a nanášení strukturových maleb Bučiato a Gotele
 - ❖ nátěry okapů a okapových svodů
- ❖ lepení polystyrénových stropních podhledů a podlahových korků s nátěrem
 - ❖ odstraňování starých maleb a tapet
- ❖ tenkovrstvé omítky a protiplísňové nátěry a zateplovací nátěr
- ❖ Thermo-Shield

Firma poskytuje na tyto práce záruku

Nabídkové ceny (orientačně):

- ✱ nátěry oken s opálením dle potřeby 140 Kč/m
- ✱ malování pokojů v bílé barvě 18 Kč/m²
- ✱ malování pokojů v barev. odstínech vč. válečku 23 Kč/m²
- ✱ nátěry fasád od 85 Kč/m²

Cena obsahuje práci vč. materiálu. Doprava zdarma. Těšíme se na vaši spolupráci

Malucha Petr

739 24 Krmelín, Okrajní 241, tel. 558 674 205, mobil: 603 777 182, 608 777 182

Fa JIŘÍ TESARČÍK

Zajistíme a provedeme pro Vás tyto práce

- Kompletní údržba bytového fondu
- Celkové rekonstrukce domů, bytů a budov
- Vnitřní i venkovní omítky
- Veškeré malířské a natěračské práce včetně fasád
- Betonování podlah, teras, schodů a balkonů včetně izolací, dlažeb a obkladů
- Pokládka dřevěných podlah, PVC a jiných podlahových krytin
- Výkopové práce
- Odvoz suti a jiných odpadních materiálů
- Vyklizení a úklid sklepních a jiných prostor
- Klempířské a pokrývačské práce
- Tesařské práce
- Ploty, ohrady a oplocenky
- Výkopové a meliorační práce
- Zateplování budov
- Výměna oken
- Instalatérské práce
- Zahradní dřevostavby (pergoly — altány atd.)
- Pokládka zámkové i ostatní dlažby
- Stavba komínů
- Veškeré zednické práce
- Odporové dráty do žlabů a svodů — zamezí zamrzání a poškození

-
- Údržba zeleně a dřevin
 - Kosení travin (křovinořez, traktor)
 - Práce s motorovou pilou i z plošiny

Informace na tel: + 420 728 954 389, JiriTesarcik@seznam.cz
www.tesarcik.cz

Jiří Tesarčík, Dr. Petra 2897 — Frýdek–Místek 738 01

CHCETE PRODAT NEMOVITOST?

Zkuste to se společností Eurobydlení s. r. o.

Nový Jičín, B. Martinů 1885/2

naše služby Vám ušijeme na míru * můžete si prodávat sami, neomezujeme Vaše vlastnická práva * umíme nemovitost oddlužit i od exekucí * intenzivní propagace Vaší nabídky * pracujeme zdarma až do prodeje * naše provize 3—5 % * zpracujeme odhad nemovitosti, kupní smlouvu * pomůžeme s hypotékou, úvěrem * nenavýšujeme ceny

Nezávazné konzultace zdarma na tel. 774 555 017

Chybí Vám na vysněný dům peníze? Vyřídíme Vám hypotéku s 0% akontací.

Z naší nabídky

RD Mikulůvka	1 850 000,—	776 766 154
Obytný mlýn Nová Horka (2× 3+1)	2 700 000,—	774 555 017
Luxusní RD Bílovec	6 500 000,—	603 526 509
RD Polouvsí	1 886 000,—	776 071 155
RD Kozlovice	1 823 000,—	606 856 559
RD Zašová	1 350 000,—	776 071 155
1/2 RD OV – Stará Bělá	1 280 000,—	728 406 815
Zahr. chatka Žilina u NJ	350 000,—	774 555 017
Chata Štramberk	795 000,—	776 071 155
Chata Závišice	190 000,—	774 555 017
Dr. B 2+1 OV – Poruba — Podroužkova	690 000,—	728 406 815
Dr. B 2+1 Kopřivnice — 17. listopadu	360 000,—	604 691 519
Dr. B2+1 Studénka — Mírová	410 000,—	731 130 080
B 3+1 os. vl. N. Jičín — Lužická s garáží	1 080 000,—	774 555 017
Dr. B 3+1 Bílovec — 17. listopadu	850 000,—	774 712 771
Dr. B 3+1 Kopřivnice — 17. listopadu	473 000,—	774 555 017
Dr. B 3+1 OV-Zábřeh-Horymírova	515 000,—	728 406 815
B 3+1 os. vl. Hlučín — J. Seiferta	799 000,—	728 406 815
B 4+1 os. vl. Fulnek — Tyršova	880 000,—	776 766 154
St. pozemek Tichá	981 000,—	606 856 559
St. pozemek Bílov	150 000,—	774 555 017
St. pozemky Bernartice nad Odrou	330 Kč/m ²	774 555 017
St. pozemek OV – Stará Bělá	390 000,—	728 406 815
St. pozemky Šenov u N. Jičina	300 Kč/m ²	776 766 154
St. pozemek Kozlovice	221 000,—	606 856 559
St. pozemek Kunčice p. Ondřejníkem	490 000,—	606 856 559
St. pozemky Frýdlant n. O.	1 461 600,—	608 970 547

Pro své klienty hledáme: RD v okolí Nového Jičína, chatu nebo chalupu v Beskydech, RD v okolí Frýdlantu, RD a chatu na Příborsku, RD Sedlnice, Libhošť
Volejte 774 555 017, 556 761 241

www.hcitolprodac.cz

SMP Severomoravská plynárenská

RWE Group

Vážení zákazníci,
nejbližším kontaktním místem SMP ve Vašem regionu je kancelář
smluvního partnera SMP

GASCONTROL, společnost s r.o.

Palkovická 1432
738 01 Frýdek - Místek
Tel./Fax: 595 142 572
e-mail: gascontrol@gascontrol.cz
web: www.gascontrol.cz

Otevírací doba

Pondělí	8.00 - 12.00	13.00 - 17.00
Úterý	8.00 - 12.00	13.00 - 15.00
Středa	8.00 - 12.00	13.00 - 17.00
Čtvrtek	8.00 - 12.00	13.00 - 15.00
Pátek	zavřeno	

Zákaznická linka SMP 840 111 115

(v pracovní dny od 7 do 19 hod.,
vždy za cenu místního hovoru)

Čenová linka SMP 841 141 141

(nonstop informace o cenách zemního plynu)

Pohotovostní linka SMP 1239

(nonstop, pouze v případě poruchy)

www.rwe-smp.cz

U nově plynofikovaných objektů

- přijímá žádosti o připojení k distribuční soustavě
- přijímá žádosti o dodávku zemního plynu
- uzavírá smlouvy na dodávku zemního plynu
- provádí montáže plynoměrů (bezplatně)

U stávajících zákazníků SMP přijímá

- žádosti na změnu odběratele
- žádosti na změny v kupních smlouvách
- žádosti na demontáž plynoměrů

**Komplexní
služby v oblasti
plynifikace**

Z důvodu poklesu zájmu zákazníků o hotovostní platby **zrušila SMP od 1.9.2005 veškeré platby v hotovosti** na zákaznických kancelářích. Bližší informace o jiných způsobech platby za odběr zemního plynu vám poskytnou pracovnice smluvního partnera nebo také na www.rwe-smp.cz.